

Motivace žen k prostituci

Bc. Jitka Sobolová

Diplomová práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jitka Sobolová**
Osobní číslo: **H130029**
Studijní program: **N7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Motivace žen k prostituci**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

Vymezení pojmů a odborných východisek vztahujících se k motivaci lidského chování, k ženské prostituci a sociálně patologickým jevům.

Příprava metodiky výzkumné části.

Realizace kvalitativního výzkumu formou polostrukturovaných rozhovorů.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BARTLOVÁ, Sylva. Sociální patologie. Vyd. 1. Brno:Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví v Brně, 1998, 53 s. ISBN 8070132590.

BASSERMAN, Robert. Nejstarší řemeslo, kulturní dějiny prostituce. Praha: Mladá fronta, 1993. ISBN 80-204-0363-9.

COLEMAN, James William a Harold R. KERBO. Social problems. 9th ed. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education, 2006, 582 s. ISBN 01-315-4053-X.

GLUCHMAN, Vasil. Člověk a morálka. Brno: Doplněk, 1997. ISBN 80-85765-95-0.

HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace, Praha:Portál, 2005, 407 s. ISBN 80-7367-04-02.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Radana Kroutilová Nováková, Ph.D.**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání diplomové práce: **7. ledna 2015**

Termín odevzdání diplomové práce: **17. dubna 2015**

Ve Zlíně dne 7. ledna 2015

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

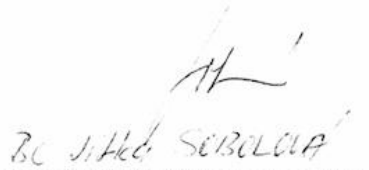

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 26.3.2015

.....
Jméno, příjmení, podpis

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce nahlíží na prostituci jako na společenský jev, který by měl být žádoucím předmětem zájmu sociální pedagogiky, neboť prostituce je vymezena jako sociální deviace. Práce zde uvádí motivy, které vedou k prostitučnímu chování, seznamuje s vývojem prostituční kariéry a s ní spojené postupné přijímání prostituční role a identity.

Výzkumná část práce je prováděna formou kvalitativní techniky – prostřednictvím rozhovorů se ženami provozujícími prostituci.

Klíčová slova: prostituce, ženská prostituce, historie, sociální práce, motivace, klient, prevence, příčiny, sexuálně patologický jev, sex za úplatu.

ABSTRACT

The thesis regards prostitution as a social phenomenon that should be a subject of high interest in social pedagogy, because prostitution is defined as social deviance. The work clearly points out the motives that lead to prostitution behavior, introduces the development of prostitution career and related gradual acceptance of prostitution role and identity.

The research part is conducted through a qualitative technique - through interviews with women engaged in prostitution.

Keywords: prostitution, female prostitution, history, social work, motivation, client, prevention, causes, sexually pathological phenomenon, sex for a fee.

Keywords: prostitution, female prostitution, history, social work, motivation, client, prevention, causes, sexually pathological phenomenon, sex for a fee.

Na tomto místě děkuji paní Mgr. Radaně Kroutilové, Novákové, Ph.D. za vstřícnou pomoc, odborné vedení, trpělivý přístup, inspiraci a cenné připomínky při zpracování diplomové práce.

MOTTO:

"Spatřovat v ženské přízni nejstarší lidský obchodní artikl není jistě příliš hezké pomýšlení. Proto se také stala prodejná láska nejstarším šeptaným tématem světových dějin, a kdokoli o ní mluví, už předem se omlouvá"

/ Bassermann, L.: Nejstarší řemeslo, 1993, s. 5/

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 PROSTITUCE JAKO HISTORICKÝ JEV	13
1.1 PROSTITUCE V MEZOPOTÁMIÍ	13
1.2 PROSTITUCE V EGYPTĚ.....	14
1.3 PROSTITUCE VE STARÉM ŘECKU A ŘÍMĚ.....	14
1.4 PROSTITUCE VE STŘEDOVĚKU	15
1.5 PROSTITUCE V 17. A V 19. STOLETÍ	17
1.6 PROSTITUCE VE 20. STOLETÍ.....	18
2 PROSTITUCE JAKO FORMA RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ.....	20
2.1 DEFINIČNÍ VYMEZENÍ PROSTITUCE	21
2.2 PSYCHOSOCIÁLNÍ DŮSLEDKY PROSTITUCE	23
2.3 PROBLEMATIKA PROSTITUCE A JEJÍ VZTAH K SOCIÁLNÍ PEDAGOGICE	27
2.4 PREVENCE A POMOC	28
3 MOTIVACE ŽEN K PROSTITUTIVNÍMU CHOVÁNÍ.....	33
3.1 MOTIVACE K PROSTITUČNÍMU CHOVÁNÍ JAKO PŘEDMĚT VÝZKUMU	35
3.2 MOTIVACE POD VNĚJŠÍM TLAKEM	37
3.3 MOTIVACE VLASTNÍ POTŘEBOU.....	38
3.4 MOTIVACE RACIONÁLNÍ ROZVAHOU	38
3.5 SOUVISLOST VZDĚLÁNÍ SE VZNIKEM PROSTITUČNÍHO CHOVÁNÍ	39
3.6 RIZIKOVÉ FAKTORY PRO VZNIK PROSTITUCE	40
3.7 HODNOTOVÁ ORIENTACE ŽEN PROSTITUTEK	41
II PRAKTICKÁ ČÁST	42
4 METODOLOGIE VÝZKUMU.....	43
4.1 CÍL VÝZKUMU	43
4.2 VÝZKUMNÝ PROBLÉM, VÝZKUMNÁ OTÁZKA	44
4.3 VOLBA VÝZKUMNÉ STRATEGIE A SBĚRU DAT	45
4.4 ČASOVÝ PLÁN REALIZACE VÝZKUMU	46
4.5 VÝBĚR VÝZKUMNÉHO VZORKU	48
5 POPIS MÍSTA REALIZACE VÝZKUMU	50
5.1 ETIKA VÝZKUMU	50
6 ANALÝZA ATERPRETACE DAT.....	52
6.1 TRANSKRIPCE ROZHOVORŮ	54
6.2 INTERPRETACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU	55
6.2.1 Kategorie „Nedostatek práce“	55
6.2.2 Kategorie „Prostředí původní rodiny a vrstevníků“	56
6.2.3 Kategorie: „Motivace k prostituci“	57
6.2.4 Kategorie: Představy versus realita profese“	58
6.2.5 Seberealizace a úspěch v profesi	59
6.2.6 Kategorie: „Pozitivní zpětná vazba od klientů“	60

7 SHRNUTÍ.....	67
ZÁVĚR	69
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	72
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	77
SEZNAM OBRÁZKŮ	78
SEZNAM TABULEK.....	79
SEZNAM PŘÍLOH.....	80

ÚVOD

Všichni víme, že existuje i v našem městě. Někde na okraji najdeme dům pestrých barev s nápisem, který značí, že uvnitř se prodává „láska“. Někteří s opovrhnutím odvrátí pohled, někteří toto místo důvěrně znají a jiní přemýšlejí, jaký tajemný svět se za jeho zdmi skrývá. Bez ohledu na to, do jaké míry si její přítomnost uvědomujeme, nebo připustíme její existenci, prostitute žije vlastním životem mezi námi. A když budeme před ní zavírat oči nebo odvracet tvář, ona nezmizí, jen my přijdeme o možnost pozorovat, jak s jistotou roste.

Téma týkající se prostitute jsem si k diplomové práci vybrala za účelem poznání osudů žen, které prostituci provozují, do jaké míry jsou obětí a do jaké míry se prostitute stává jejich svobodnou volbou.

Cílem teoretické části diplomové práce je seznámení s prostitucí jako celospolečenským problémem současnosti. Teoretická část je strukturována do čtyř kapitol.

V první kapitole prezentujeme základní kameny tématu diplomové práce, vymezujeme samotný pojem prostitute z hlediska jednotlivých definic. Nahlížíme do tajemností samotného vzniku řemesla, charakterizujeme prostituci coby výměnný obchod a popisujeme její formy, role a její místo v hierarchii sociálních hodnot. Následující stránky nás seznamují také s proměnami chápání i významu prostitute v kontextu s časem a umožní nám poznání motivace a příčin, které vedou ženy k prostitutivnímu chování, což je jádrem předkládané práce.

Druhá kapitola nám nastíní významné rizikové faktory směřující u žen k prostituci, dovidáme se o globálních a osobních příčinách žen, které je přivádějí na dráhu prostituční činnosti.

Třetí kapitola představuje prostituci v jejím historickém kontextu. V této části diplomové práce nahlédneme zpět do historie prostitute ve Starém Řecku a Římě, do období Středověku a seznámíme se s vývojem i proměnami oblasti prostitute v 18. a 19. století.

Stránky druhé kapitoly nám také otevřou prostor pro poznání postojů dnešní moderní společnosti a pro nalezení odpovědi na otázku, proč v současnosti i v zemích ekonomicky a kulturně vyspělých zůstává prostitute součástí společnosti, přičemž zmiňujeme skupinu globálních a osobních příčin.

Ve čtvrté kapitole představujeme skutečnost, jakým způsobem spadá téma prostituce do pole působnosti sociální pedagogiky, proč se prostituce řadí mezi negativní sociální deviace, respektive mezi jejich krajní formu a je tedy považována za sociálně patologický jev. Zamýšlíme se zde rovněž nad skutečností, jak společnost vytváří podmínky pro rozvoj sociálně-patologických jevů, kam prostituci zařazují právě její důsledky.

V předkládané práci zmiňujeme taktéž koncepce, které objasňují, jaké chování je ve společnosti považováno za normální a opačně. Neméně zajímavé jsou také sociální a psychické dopady prostituce, o kterých nás informuje čtvrtá kapitola.

V praktické části diplomové práce uvádíme projekt výzkumu, výzkumný cíl, interpretaci výsledků výzkumu a závěrečná zevšeobecnění. Empirický výzkum zaměřujeme na analýzu příčin prostituce, které jsou předmětem výzkumu, přičemž se opíráme o kvalitativně orientovaný výzkum.

Prioritním cílem výzkumu naší diplomové práce je zjištění, jaké důvody vedou české ženy k provozování prostituce, zda tento způsob obživy uspokojuje vybraný vzorek respondentek s vyhlídkou do budoucnosti. Naše otázky také směřují k oblasti jejich spokojenosti s volbou své profese, k psychologickému efektu prostituční kariéry na jejich osobnost a sebevědomí, tedy jak se prostituující osoba cítí při vykonávání této práce coby žena, v roli matky, manželky, partnerky. Tyto aspekty jsou dílčími výzkumnými cíli předkládané práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PROSTITUCE JAKO HISTORICKÝ JEV

Prostituce, stejně jako prodej sexu za peníze nebo materiální hodnoty, nejsou vývojově nutným stupněm a přirozenou součástí společnosti. Ringdal (2000, s. 16) uvádí, že v kulturách Egypta, Číny a v ústí Indu, kde už byl peněžní systém, se nezachovaly důkazy o existenci prostituce. Výjimkou se však stala Mezopotámie.

1.1 Prostituce v Mezopotámii

První zmínky o prostituci, resp. poskytování sexuálních služeb za úplatu pocházejí z dob přibližně 1800 roků př. n. l. Nacházíme je v Eposu o Gilgamešovi, historicky významně výpovědním díle o společenských a sexuálních vztazích ve staro-babylónské době. V eposu hraje důležitou úlohu kněžka bohyně Ištar, která zasvětila barbara Enkidua do tajů lásky a udělá z něho civilizovaného člověka. Jak vyplývá z dochovaných spisů, ženy v té době poskytovaly sexuální služby pod záštitou bohyně lásky a války v jejích chrámech nebo před vstupem do nich, ale postupně i v hostincích. Ve staro-babylónské době neměla prostituce, resp. její definice jen čistý význam prodeje sexuálních služeb, ale byla úzce spojená s promiskuitou. Lacroix (2003, s. 263) uvádí, že v Mezopotámii měla prostituce spíše různé rituální podoby. Např. na oslavách bohyně lásky prodávaly ženy svoje tělo a výdělek přenechaly chrámu. V Kartágu si děvčata prostitucí vydělávaly na své věno. Chrámy sloužily zároveň jako škola a střediska vědomostí o porodech a sexualitě. Muži si pronajímali i kněžky často ze zdravotních důvodů, na léčení sexuálních problémů a pohlavních chorob. Kněžky se stávaly ošetřovatelkami a sexuálními terapeutkami, svoji činnost vykonávaly pro čest bohům a pro odměnu, kterou dostaly od mužů a kterou věnovaly chrámu. Prostitutky z ulic měly o mnoho nižší postavení a nemohly uzavírat manželské svazky. V Mezopotámii existovala i mužská prostituce jako přirozená součást sexuálních vztahů.

1.2 Prostituce v Egyptě

V Egyptě se prostituce rozšířila později a to také proto, že kult plodnosti tam nebyl rozvinutý a neuznávali bohyni podobnou mezopotámské Ištar. Jak se zde prostituce postupem času začala vyvíjet, popisuje Basserman (1993, s. 39). Vyvíjela se nezávisle na chrámech a pravděpodobně hlavně pod vlivem sňatků egyptských faraonů s princeznami Mezopotámie. V mnoha původních společnostech byla volná láska považována za posvátnou a přirozenou. Dívka, která propadla volné lásce byla pokládána za zasvěcenou bohům. Neomezené ukájení pohlavního pudu bylo často výsadou nejvyšších vrstev (královské dcery u Dravidů ve východní Indii, vznešené dívky z Marshallových ostrovů či ženy s královskou krví ze Zlatého pobřeží). „V Indii panoval zvyk, že se dívka musela v určitém věku rozhodnout buď pro manželství, nebo pro volnou lásku. Pokud zvolila druhý případ, byla zasvěcena bohu.“ (Basserman, 1993, s. 45)

1.3 Prostituce ve Starém Řecku a Římě

Ve Starém Řecku, přibližně kolem pátého století př. n. l. nastávaly zásadní změny ve společnosti a kultuře. Formovala se demokracie, upevňovaly se městské státy a uznávala se kalokagáthia. Prosazování intelektuálních a estetických hodnot se projevilo i v pojetí prostituce a prostitutek. Prostituce se změnila z chrámové na záležitost veřejnou. Jak uvádí Ringdal (2000, s. 62) prostitutky byly řazeny do tří kategorií: *deikridy* byla jednoduchá děvčata vystavovaná v oknech nebo v otevřených dveřích veřejných domů. Postavení těchto žen bylo velmi nízké, byly otrokyněmi a za denního světla se nesměly ukazovat na veřejnosti. Další, již oblíbenou skupinou byly *auletridy* – zpěvačky a tanečnice. Často vystupovaly nahé na festivalech a ceremoniálech nebo v uzavřené společnosti.

„Společensky mocným mužům byly k dispozici prostitutky krásné, vzdělané a umělecky nadané. Byly nazývány hetéry. Svoji vzdělaností a šikovností se vykoupily a staly se prvními svobodnými ženami ve světových dějinách“ (Bassermann, J., 1993, s. 15).

Dle Ringdala (2000, s. 61) jejich služby využívali filozofové, dramatici, politici, stavitelé, osobnosti jako Sokrates, Platón či Aristoteles. Zatímco manželky a mladé dívky žily v izolaci, hetéry se svobodně procházely ulicemi, dominovaly na divadelních

představeních a některé se zviditelnily i ve společenském životě. Hetéry byly drahé prostitutky, své služby poskytovaly většinou v luxusně zařízených vlastních domech, pravidelně věnovaly dary bohům a hodně peněz vydávaly za elegantní oblečení a udržování fyzické krásy. Stav a formy prostituce se staly také politickými zájmy. Bassermann (1993, s. 12) popisuje, jak významný aténský státník Solón v 6. stol. př. n. l. položil základy moderního sexuálního průmyslu. Rozhodl, že prostituce v Aténách bude plně pod kontrolou státu, bude organizovaná v domech k tomu určených. Vystavěl budovy, nakoupil otrokyně a vyškolil personál.

Římský státník Cicero prohlásil: *„Kdo požaduje po mladém muži, aby neměl vztah s prostitutkou, nejen že je zatvrzelý a nechápe svobodu naší doby, ale nezná ani zvyky a způsoby našich předků. Bylo to snad někdy neobvyklé? Koho za to někdy hanili? Kdy to bylo zakázané? Prostituce byla zákonným privilegiem“* (Ringdal, N., 2000, s. 85).

Cicero za svůj výrok o prostituci dostal velký úspěch, neboť sex a láska měly být v této společnosti rozlišené.

Ve starší době Římské republiky probíhala prostituce diskrétně pouze za hradbami města. Jindy se římské ženy a muži mohli chovat promiskuitně v chrámech zasvěcených Venuši. Jak vyzdvihuje Ringdal (2000, s. 90-93), k dispozici byl bezplatný nevázaný sex s otroky či laciná prostituce. Ta byla dostupná v divadlech, lázních a organizovaných nevěstincích v blízkosti městských hradeb. Prostitutky nižších vrstev nabízely své služby na hřbitovech nebo v hostincích.

1.4 Prostituce ve středověku

Rozvoj prostituce na našem území z určitých hledisek lze rozdělit do několika etap. Mezi nejdůležitější se řadí etapa rozvoje prostituce a převýchovných tendencí v období raného, vrcholného a pozdního středověku, tedy historická etapa mezi 5. a 14. stoletím, zákaz a pronásledování prostituce v 15. a 16. století, prostituce provozovaná ve vojsku, aboliční koncepce prostituce a výzkum ve 20. století a exploze v sexuální oblasti po listopadu roku 1989.

V raném středověku církve hlásala hodnoty cudnosti a poslušnosti, zavrhovala cizoložství a prostituci. Pay (1992, s. 13) popisuje skutečnosti z roku 324, kdy byla

zakázaná svátost oltářní pro osoby živící se prostitucí. Zároveň však, pokud se provdala prostitutka za křesťana, stala se tak počestnou ženou a mohla být přijatá zpět do církve. Do 5. stol. však byla tolerovaná existence konkubín vedle manželek.

Na území našeho státu dosáhla prostituce velkého rozvoje zejména ve 13. a 14. století, a to v souvislosti se zakládáním měst. Lenderová (2002, s. 49) popisuje nově vznikající

města s vyšší životní úrovní a hustším osídlením obyvatel přitahovala potulné ženy.

„Rozkvět pro svou živnost prostitutky nacházely v nevěstincích umístěných na okrajích měst a za jejich hradbami. Byly cechovně organizovány a podřízeny úřednímu dohledu.“ (Lenderová, 2002, s. 58)

Vedle těchto veřejných prostitutek ve městech byla rozšířena i tzv. *kočovná prostituce*, kterou při svém putování tajně provozovali komedianti a potulné zpěvačky. Nejrozšířenější byla prostituce živnostenská, která měla své místo v nevěstincích. V úředních listinách byly tyto veřejné domy uváděny pod pojmem *meretricium* nebo *lupanare* s českým názvem „domky“, „domy svodnické“, „domy merhyňské“ nebo také „hampejzy“.

Lenderová (2002, s. 119) charakterizuje prostitutky jako tzv. *mobilní skupinu*, která se propůjčuje za úplatu. Od období středověku po raný novověk popisuje represivní zásah vládních činitelů a k popisu společenského fenoménu prostituce přistupuje z hlediska prohibice až po reglementaci a abolicionismus. „...*zákaz ani represe nic nezmohou*“ (2002, s. 29).

Pozdní středověk splývající s obdobím humanismu a renesance v období 14. – 15. stol. je charakterizován jako doba bez morálky, kde prostituce nekontrolovaně rozkvétala ve všech společenských vrstvách. Hodnota manželství klesla, mnoho žen ve městech žilo v trvalých svazcích, aniž by se provdaly. Důvodem byl buď nedostatek peněz na svatbu, nebo vztah s blízkým příbuzným, nebo měla žena milence, který o ni pečoval.

„*Veřejné domy existovaly v celé Evropě, ve Francii je nazývali bordieau nebo-li bordel, v Itálii bordello a v Sasku borda. Dozor nad provozem tohoto zařízení měla obvykle starší žena, tzv. „abatyša“, jejímž úkolem bylo dohlížet na nábor nových zaměstnankyň, učit dívky čistotě a zabezpečit jejich ochranu a současně informovat úřady o klientech. Židé nebo muslimové ke křesťanským prostitutkám přístup neměli.*“ (Bassermann, L., 1993, s. 104).

Mezi 15. - 16. stol., v době husitské, byly nevěstince zlikvidovány a prostituce byly i trestána, neboť se prosazovala zásada, že je prostituce přestupkem proti mravopočestnosti.

V 16. A 17. stol. se znovu rodí hetéra, tentokrát v podobě kurtizány, tedy ženy vzdělané, draze se oblékající, luxusně žijící, které se téměř nikdy neobjevovaly v nevěstincích nebo lázních. Byly to ženy moderní, ekonomicky racionálně smýšlející, hovořily několika jazyky, hrály alespoň na dva hudební nástroje a často také zpívaly. Renesance přinesla také změny v chování mužů k ženám, moderní byly dobré způsoby a úcta ke kultivovaným ženám, stejně tak jako romantické milostné vztahy mezi šlechtou a luxusními prostitutkami.

1.5 Prostituce v 17. a v 19. století

Jak konstatuje Walter Benjamin (in Ringdal, 2000, s. 249), prostitutka se liší od každého obchodníka, od každého, kdo nabízel lépe nebo hůře placenou službu, zahrnuje totiž v sobě všechno. Odhaduje se, že v roce 1770 bylo v Paříži na šest set tisíc obyvatel až dvacet tisíc prostitutek, které pracovaly v nevěstincích, na ulicích nebo tajně.

Ve Vídni bylo v roce 1782 přibližně šest tisíc tajných a veřejných prostitutek, nevěstince byly dočasně zrušené, taktéž i v Berlíně.

Pavel Pay (1992, s. 18) charakterizuje 19. století stoletím neobyčejného rozkvětu prostituce. Stoletím, ve kterém je prostituce chápána jako nutné zlo a společnost se s její existencí smířila. Prostituce se stává jevem nikoli zákonným, ale správními autoritami trpěným. V této době byly registrované prostitutky pod policejním a zdravotním dozorem. Ohlásili svoji činnost policii, dostali identifikační knížku, která zároveň sloužila jako zdravotní průkaz pro pravidelné povinné návštěvy lékařů.

1.6 Prostituce ve 20. století

Na konci 19. století nebyla prostituce na rakouském a tedy i našem území povolena, ale byla trestána obecnou zdravotní policií. Tyto způsoby platily do roku 1922, kdy byl přijat zákon o potlačování pohlavních nemocí. Lenderová (2002, s. 53 – 57)) uvádí, že Československá republika získala (11. června 1922) jako první v Evropě primát v ustanovení aboličního zákona. Podle tohoto zákona už nebyla trestána samotná prostituce, ale jen některé její projevy. Byly zrušeny veřejné domy, prostituce se přesunula z bordelů do barů a stala se tak více nebezpečnou. Byla sestavena rozsáhlá evidence prostitutek, která později, v období druhé světové války, sloužila německým okupačním úředníkům na zařazování do pracovního procesu, případně do ochranné vazby, z které byly posílány do sběrných a koncentračních táborů. Během války došlo k růstu prostituce a Organizace spojených národů vydala Konvenci o boji proti zneužívání lidských bytostí a vykořisťování bližního prostitucí. Tuto konvenci ratifikovala většina zemí a mezi nimi i Československá republika.

Po roce 1945 byla prostituce stíhána jako porušení všeobecné pracovní povinnosti. V následujících letech, až do roku 1990, podle různých zákonů byla prostituce stíhána jako neakceptovatelný způsob získávání prostředků k obživě, jako trestný čin příživnictví na výsledcích práce jiných. Zákon z roku 1950 už nestíhal přímo prostituci, neboť se předpokládalo, že v nových společensko-ekonomických podmínkách tento jev neexistuje. Chmelík (2003, s. 56) popisuje období mezi světovými válkami, kdy začala etapa zániku nevěstinců a přednost dostala tajná prostituce v hodinových hotelích a privátech.

Dvacáté století je stoletím komplikovaných společenských a kulturních změn. Uskutečnili se zásadní změny v postavení žen ve společnosti, zformovala se nová hnutí. Dle Ringdala (2000, s. 376) rozsah a význam prostituce s každým desetiletím klesal, prostituci využívalo stále méně mužů, neboť své sexuální potřeby mohli bez závazků uspokojit s běžnými ženami. Sexuální průmysl postupně měnil skupinu „uživatelů“. Prostituce se zaměřila na zákazníky, kterým běžné sexuální vztahy nevyhovovaly a kteří tak mohli uspokojovat nestandardní sexuální požadavky nebo na ty, kteří upřednostňovali rychlý a nekomplikovaný přístup k sexu. Feminismus zasáhl všechny ženy a taktéž prostitutky, které postupně začaly vytvářet vlastní organizace a veřejně vystupovat za zlepšení svého postavení a respektování ženských práv.

Ve druhé polovině 20. století se rozšiřuje fenomén call-girls neboli prostitutky na telefonu. Malá část žen působí ve veřejných domech, další jsou v zábavných podnicích, ale nejvíce žen je možné kontaktovat přes telefon.

V souladu se soudobými postmoderními proudy v historiografii charakterizuje Lenderová (2002, s. 177) prostituci jako specifickou subkulturu na okraji společnosti 19. - 20. století.

Historie prostituce v této kapitole nám tedy promítá chápání a význam prostituce v kontextu s časem, umožňuje nám pohled a srovnání proměn prostituce během několika historických etap.

2 PROSTITUCE JAKO FORMA RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Sex patří mezi základní lidské potřeby a projev života. Kromě své reprodukční funkce přináší člověku potěšení a uspokojení. Je úzce propojen s prožíváním a průběhem života jednotlivce a důležitou úlohu hraje v celé společnosti. Dokumentují to nejen dějiny, ale pro nás především současnost. Pokud je tato potřeba člověku odepřena nebo z nějakého důvodu nenaplněná a on nemá přirozené možnosti k jejímu uspokojení, přichází v úvahu obchod. Odpradáвна nakupovali lidé to, co si nedokázali sami zabezpečit. Jiní zase předávali zboží nebo služby, které jim umožňovaly přežít. A tak jako součást výměnného obchodu či tržního systému vznikla prostituce coby obchod se sexuálním uspokojením. Prostituce je zpravidla charakteristická častým střídáním partnerů sexuálního styku. Prostituuující osobou může být žena (prostitutka) nebo muž (prostitut). Podle pohlaví sexuálních partnerů rozeznáváme další dělení prostituce - heterosexuální, homosexuální a tranvestickou.

Lacroix (2003) ve svém díle dělí prostituci do tří kategorií. Jedná se o prostituci pohostinnou, náboženskou neboli posvátnou a v neposlední řadě legální. *„Ve skutečnosti se nám jeví všechny její formy spíše jako následek obchodu nežli otroctví; děje se vždy dobrovolně, bez přinucení. Pohostinně se jeví jako výměna ze slušnosti s neznámým cizincem, jenž byl hostem a přítelem; nábožensky nabývá za obětovanou nevinnost božské přízně a kněžského požehnání a jsouc zřízena legálně, jeví se konečně jako každá jiná živnost se svými právy i povinnostmi, se svým zbožím, krámy a zákazníky“*. (Lacroix, P., 2003, s. 11)

Dle Trávníčkové (1995, s. 12) je prostituce specificky formované uspokojování základní biologické potřeby – sexu a to za úplatu. Chmelík a kol.(2003, s. 55) uvádí, že prostituující osoby patří ke specifickým a zároveň rizikovým skupinám jak po stránce zdravotní, tak sociální. Prostituce je jev, který k životu společnosti patří již od nejstarších dob, jev, který nelze vymýtit a po právu bývá nazývána nejstarším řemeslem světa. Jan Chmelík (2003, s. 55) vnímá prostituci jako oázu svobody, kde může muž realizovat své promiskuitní tendence a uspokojovat své sexuální potřeby bez trvalých závazků. Žena za své služby dostane zapláceno a tím obchod končí.

Dle Spencera mají riziková chování známky sociálních jevů včetně nadindividuálnosti, což znamená, že existují nezávisle na tom, zda si je postižený subjekt uvědomuje či nikoliv.

Lenderová (2002, s. 167) charakterizuje prostituci jako sociálně – patologický, zdravotně nebezpečný jev lidské společnosti od starověku.

Prostituce je ze sociologického hlediska vnímána coby sociálně patologický jev, který nově nazýváme **rizikové chování**. Je to právě proto, že je spojena s negativními stránkami zdravotního, sociálního a kriminálního rázu. Přesto, že sociální pedagogika problematiku prostituce vnímá, v teorii a výzkumu prostituce příliš častým jevem nebývá.

„Prostitutky jsou často ženy ze specifických sociálních vrstev, které jsou úzce spojeny s klasickou zločineckou kulturou a v obchodě s prostitucí vidí lákavý zdroj příjmů.“

(Giltler, 2001, s. 117) Mnohdy se stává, že je nezletilá dívka dokonce k prostituci nucena svými rodiči. Girtler (2001, s. 111) uvádí, že pro *pasáky* jsou zvláště zajímavá děvčata z dětských domovů, protože ta jsou vždy vděčná za mužskou náklonnost. Pasák se snaží vytvořit psychický a fyzický vztah, aby pak dívku přiměl prostituovat se. Drogy a podobné prostředky mohou rozhodování budoucí prostitutky ulehčit. Můžeme říci, že právě drogy jsou prostředkem, který už dnes skoro neodmyslitelně k prostituci patří.

Dle našeho názoru se sociálně patologické jevy a jednání s nimi spojené zákonitě vyskytují v každé společnosti na světě. Společnost může reagovat různými přístupy. Jestliže je připuštěna určitá míra společenské tolerance některému ze sociálně patologických jevů, pak dalším možným přístupem je vyvinutí úsilí, zaměřeném ve snaze takovými nežádoucími jevy předcházet, tedy vytváření preventivních opatření. Prostituce je a měla by být zájmem sociální pedagogiky, která se zabývá jak prevencí, tak zmírňováním škod sociálně patologických jevů a také resocializací lidí, kteří se v patologických prostředích pohybují a chtějí svůj život změnit.

2.1 Definiční vymezení prostituce

Nejprve je důležité si objasnit, co je pojmem „prostituce“ vlastně myšleno. I když existuje mnoho definic, za nezákladnější lze považovat dle názoru Lacroix (2003, s. 8) to,

že původ slova prostituce „pochází od výrazu „prostitutum“ který se vztahuje ke všem způsobům tělesného styku, k nimž se lidské tělo propůjčí.

Současnou legislativně uznávanou definicí prostituce je definice vyplývající z rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích - 518/1994 (č. 22/1995 Sbírky soudních

rozhodnutí a stanovisek), v níž se uvádí, že „prostitucí se rozumí pohlavní styk s jinými osobami za úplatu“.

Bohumil Geist (1992, s. 311) uvádí definici vymezující prostituci jako „řízené, sociálně schválené nebo trpěné zařízení (instituci) v hierarchicky organizovaných společnostech (stavovská a třídní) umožňující muži nebo ženě mimo monogamní nebo polygamní formy manželství v historicky přeměněné podobě předmanželský nebo mimomanželský pohlavní styk, při kterém jeden z partnerů k tomu poskytne příležitostně nebo živnostensky (řemeslně) své tělo, když se mu poskytne materiální zisk.“

Jan Chmelík (2003, s. 17) představuje následující definici prostituce: „Prostituce je specifický druh podnikání (obchodu), kterého prostředkem je poskytování sexuálních služeb jiným osobám za úplatu. Jde o jakýkoli způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby. Nemusí jít jen o klasickou soulož, ale o dotýkání se těla, jakékoli části těla jiného, sebeukájení, pokud jsou provozované za úplatu. Úplata nemusí mít jen finanční podobu, ale může mít i jinou formu, např. získání určité výhody, poskytnutí protislužby, protekce.“

Niels Ringdal (2000, s. 385) vystihuje jiný pohled na prostituci – vyjádření anonymní prostitutky: *„Že žena své tělo prodává, je chybná formulace. Ve skutečnosti jen poskytuje zákazníkovi ke svému tělu přístup na určitou dobu a za určitou cenu, jako když konzultant poskytuje svým klientům za stanovený poplatek přístup ke svému mozku.“*

Jako nejvýstižnější považujeme definici od Malinové (1982, s. 9), která chápe prostituci jako „propůjčování se k sexuálnímu styku za úplatu“, přičemž tato úplata může být finanční, materiální, či nabýt jiné formy, např. protekce, dodává Chmelík (2003, s. 129).

Cílem uvedených definic prostituce je vymezit rozsah a obsah tohoto obchodu jednak z hlediska společenského významu, ale také pro potřeby legislativy.

2.2 Psychosociální důsledky prostituce

Prostituci zařazujeme mezi sociálně-patologické jevy a to právě pro její důsledky. Ty zasahují nejen přímo osobnost prostitutky, její zdraví, ale také ostatní společnost. Prostituuující osoba poskytuje zákazníkovi, kterého si mnohdy nevybírám dobrovolně, přístup k vlastnímu tělu způsobu, o kterých rozhoduje zpravidla on. I když prostitutka provozuje tuto činnost dobrovolně, neznamená to, že dělá činnost příjemnou, že je spokojená a že se neseťká s násilím, ponižováním a chováním, které jí ubližuje. Negativní důsledky na osobnost a psychiku prostitutky mohou mít skrytou nebo zjevnou podobu, mohou být uvědomělé či neuvědomělé, mohou být mírného nebo silně destruktivního charakteru. V každém případě tato činnost zásadně mění život člověka, který ji provozuje, po všech jeho stránkách.

Podle Čermáka (1992, s. 107) prostituce degraduje osobnost, vytváří citovou prázdnotu a odcizení od společnosti. Činnost prostitutky je velmi často spojená se sociální izolací. Tento jev je spojen se dvěma výraznými faktory – režimem dne a veřejným míněním. Prostitutka vykonává svoji práci převážně ve večerních a nočních hodinách, její režim dne je tedy trvale odlišný od lidí s běžným povoláním. Z hlediska veřejného mínění je prostitutka vnímaná vždy negativně. Jak poukazuje Parker (2006, s. 133), tyto osoby se postupně ocitají na okraji zájmu společnosti, kde na základě tohoto typu zaměstnání jim mohou být upírány některá práva a svobody. Jelikož většina prostitutek vykonává tuto činnost v utajení, rapidně se snížil okruh jejich sociálních kontaktů, neboť se převážně pohybují jen mezi zákazníky a ostatními prostitutkami. Dalším psychosociálním důsledkem je zastavení rozvoje předcházející pracovní kvalifikace, kterou prostitutka disponovala před začátkem této činnosti. Tím se snižují možnosti rozhodování, zda bude v prostituci pokračovat, nebo si zvolí jiné zaměstnání.

Alarmující je dopad prostituující matky na dítě. Pokud je při této činnosti schopná se o něj vůbec starat, v období, kdy si tuto skutečnost dítě už začíná uvědomovat, je konfrontováno a poznamenáno charakterem práce a společenským postavením své matky. Častějším případem však bývá, že děti prostitutek přecházejí do náhradní rodinné péče. Ostatní rodina zaujímá k příbuzné prostituující ženě postoje podle toho, zda je rodina sama iniciátorem či výchozím prostředím pro volbu prostituce, nebo zda je prostituující osoba černou ovčí rodiny. Prostitucí mohou být zasaženy nebo omezeny také partnerské vztahy a spokojenost v osobním sexuálním životě prostitutky. Ekbergová (2006) poukazuje na to, že

důsledky prostituce, která je provozovaná nedobrovolně, mají o hodně ničivější dopad na osobnost a psychiku prostituující ženy. Nedobrovolné prostitutky jsou vystavované fyzickému, psychickému nebo citovému násilí, což způsobuje závažná psychická a sociální traumata. Dlouhodobě přetrvávající a narůstající stres může přejít do psychických poruch, projevit se somatickými poruchami zdraví a v krajních případech vyústit až do suicidálního chování. Autorka uvádí, že prostitutky trpí stejným emocionálním postihem jako váleční veteráni či oběti mučení. Navíc, v porovnání s ostatními ženami, jsou prostitutky vystavované čtyřicetkrát většímu riziku, že se stanou obětí vraždy.

Mezi závažné psychologické dopady prostituce, řadíme zejména vytváření různých druhů závislostí. Na tomto místě můžeme jmenovat závislost na alkoholu či drogách, díky kterým se prostitutky snaží vymanit ze své kritické sociální situace, ale také často skloňovanou závislost na penězích, v níž je možné se v souvislosti s nabízením sexuálních služeb snadno ocitnout. Jiná povolání jim posléze připadají po finanční stránce jako nepříjemně nízko ohodnocená.

Provozování prostituce může mít katastrofální dopad na psychiku mladých dívek. Rychlý přístup k větším finančním obnosům pomáhá dívkám mnohdy zdárně řešit těžkou životní situaci, ve které se ocitly. Prostituční chování bere většina dívek jako přechodné období – dostupnou cestu k finančnímu zdroji. Dostávají se však často do bludného kruhu, odkud je těžké nalézt únik, neboť vymanit se ze spárů propojených pasáckých gangů bývá zřídka úspěšné.

Častým negativním dopadem na psychiku prostituujících žen je frustrace z přemíry zodpovědnosti, kdy na jejich bedrech stojí obživa jejich rodiny. V některých případech je totiž prostituce ženy jediným zdrojem příjmů pro celé rodiny, v nichž jsou nezaměstnaní muži a nezletilé děti. Jedná se zejména o rodiny žijící v oblastech s vysokou nezaměstnaností.

Mezi nejzávažnější sociální důsledky prostituce dle Matouška (2005, s. 257) patří přenos pohlavních nemocí. Riziko nákazy pohlavní chorobou zvyšuje sexuálním styk s velkým množstvím zákazníků prostitutky. Zde se řadí kapavka, syfilis, tzv. měkký vřed nebo AIDS/HIV. Přestože tzv. AIDS z právního hlediska není považována za pohlavní nemoc, jelikož je často přenášena pohlavním stykem, máme za to, že ji mezi pohlavní nemoci zařadit lze. Ve všeobecnosti je považována za nejzávažnější možnost nákazy pohlavním stykem. Neléčené pohlavní choroby mohou prostitutkám přivodit nezvratné následky na jejich reprodukční zdraví. Ve společnosti převládá názor, že v důsledku

přenosu pohlavních nemocí, je nutné prostituci regulovat zákonem, který by nařizoval osobám provozujícím prostituci pravidelné lékařské prohlídky. V tomto ohledu je takto nutné chránit účastníky, kteří využívají sexuálních služeb, coby zákazníky stejně jako v jiných odvětvích obchodu a služeb. K nežádoucím sociálním dopadům, které souvisí s provozováním prostituce, řadíme rovněž zvýšené násilí, kriminalitu v zemi, a rovněž i daňové úniky.

„Obstarávání prostředků k životu prostitutek je spojeno s mnoha nebezpečími (nákaza pohlavně přenosnými nemocemi, agresivita klienta, působení „pasáků“ apod.).“ (Matoušek, 2005, s. 269).

Za nepřehlédnutelné sociální důsledky prostituce považujeme ohrožování veřejné morálky, přičemž nejvíce ohrožené se jeví děti. Pozorováním chování prostitutek na ulici, mohou děti tento jev považovat za normální a do budoucna jim může být nebezpečným příkladem. Počty sociálních důsledků prostituce rozšiřuje i rozvrácení rodiny či manželství, vlivem nedobře utajených pohlavních styků manžela s prostitutkou. Ze strany mužů se často objevuje názor, že prostituce někdy může být pro mezilidské vztahy užitečná, a to v případě, že manželka neuspokojuje představy muže o sexuálním životě, co zpravidla představuje mezi partnery napjatou situaci. Prostitutka je pak jediná, která dokáže mužské sexuální požadavky uspokojit a může předcházet navazování mileneckých vztahů.

K tomuto názoru se však nepřikláníme. Jediné pozitivum prostituce spatřujeme v tom případě, kdy se jedná o osobu trpící jistou sexuální úchylnou, tedy o osobu chorou. Taková osoba by při nedostatku sexuálního uspokojení mohla spáchat například trestný čin znásilnění, kterému může předejít, jestliže si svůj sexuální pud může uspokojit u prostitutky.

Zikmundová a Weiss (2004, s. 157) uvádí, že výzkumná data potvrzují rozmanitost a heterogenitu světa sexbyznysu, jakožto i jeho hierarchizaci: *„Sexbyznys je participantkami vnímán jako profese (zaměstnání), která je oddělována od soukromého života a doprovázena konstrukcí hranic mezi prostitutkou a klientem (a to na všech hierarchických úrovních prostituce), ale zároveň mezi sebou a dalšími prostitutkami (v duchu „jsem sice prostitutka, ale nejsem tak špatná jako ostatní“).*

Závažný psychosociální dopad na ženy prostitutky má spojitost s budoucím životním obdobím, kterým je ukončení prostituční kariéry a vstup do nového povolání.

Snaha o resocializaci žen prostitutek, které jsou motivovány návratem do normálního života, přináší závažný sociální problém. Tyto ženy jsou zpravidla málo kvalifikované nebo nikoli, jsou psychicky a sociálně nevyspělé, sociálně naivní, mají dluhy a přitom byly po určitý čas zvyklé vydělávat větší částky peněz. To vše jsou negativní dispozice, které znesnadňují jejich resocializaci a možnost získat pro ně zaměstnání i bydlení je minimální.

Zkušený sexuolog Uzel (2013) vysvětluje, že prostituční chování zanechává v dalším životě těchto žen často nesmazatelné stopy. „*Očekáváme-li napravené prostitutky, z nichž se náhle stávají milující, věrné manželky a vzorné, pečlivé maminky, patří většinou do říše snů.*“

Zdroj:(www.rozkosbezrizika.cz/.../rozhovor-r-r-s-radimem-uzlem-o-sexualni-vychova)

Řada vedoucích pracovníků považuje prostituci, a to i bývalou, za vážnou překážku ve výkonu zodpovědného zaměstnání. To představuje nebezpečí pro budoucnost především studujících dívek prostitutek. Nástupní plat lékařky, inženýrky nebo učitelky, coby bývalé prostitutky se nevyrovná finančním odměnám v době, kdy byly tyto ženy zároveň v roli studentky i prostitutky. Nepochybně silný ekonomický propad poté, co prostituující studentky dokončí svá studia, hrozí tím, že zapomenou na své vysokoškolské diplomy a začnou se opět a trvale věnovat nejstaršímu řemeslu světa.

Cílem této podkapitoly je objasnit sociální dopad prostituce a také zaměření na to, jak subjektivně vnímají sexbyznys samotné ženy, které se v něm angažují.

Sympatizujeme s teoretickými poznatky Bronkové (Závěrečný dokument symposia o boji s prostitucí), z kterých vyplývá, že: „*Prostitutka je vždy do značné míry obětí svých činů, neboť obchodování s vlastním tělem na ulici by si dobrovolně nikdo nevybral. Každá žena, která se k tomu chování snižuje je osoba vnitřně rozbitá, hluboce psychicky a duchovně zraněná.*“

Za velmi alarmující fakta považujeme myšlenky Ekbergové, která srovnává vyústění emocionality ženy prostitutky s válečnými veterány a upozorňuje na hrozbu suicidálních tendencí.

2.3 Problematika prostituce a její vztah k sociální pedagogice

Fenomén zvaný prostituce není veřejností považován za normální jev. Prostituce patří k sociálním problémům, které mají dlouhou minulost, aktuální přítomnost a pravděpodobně i budoucnost. Není však považována za tak nebezpečnou, aby musela být hodnocena jako trestný čin. Přestože v některých zemích prostituce mezi trestné činy patří, převážně je považována spíše za neřest. Na prostituci je v naší společnosti nahlíženo jako na něco „nečistého“, nesprávného. Je zde kladen důraz i na *sociálně patologické jednání* prostituujících. Zvěřina (2007, str. 211) však poukazuje na skutečnost, že bez zaměstnanců v této oblasti by uživatelé nedostávali své zboží, přičemž se pozastavuje nad tím, jak je možné, že být běžným uživatelem prostituce není vnímáno jako nemorální, zatímco být na straně druhé již ano. Z našeho pohledu se tento názor jeví velmi kontrastním.

„Prostituce právem patří mezi negativní sociální deviace, respektive mezi jejich krajní formu, tedy sociálně patologické jevy“ (Šubrt, 2008, s. 67).

Klapilová (1996, s. 143) uvádí, že jak prevenci, tak terapii sociálních deviací a sociálně patologických jevů, včetně prostitučního chování se má věnovat sociální pedagogika. „Předmětem sociální pedagogiky je životní trajektorie člověka a jejím úkolem je sociálně působit na lidi, jež mají své životní dráhy komplikované“ (Hřebíček, 2000, s. 133). Nepochybujeme o tom, že život žen, jejichž obživou je prostituce, rozhodně komplikovaný je.

Jedná se o ženy, které se nacházejí v těžkých životních situacích, především finančních, v mnoha případech jim život komplikuje nedostatečné vzdělání či nedostatečná výchova často s absencí rodinného zázemí, jejich původ z dysfunkčních či nefunkčních rodin. Jediným východiskem, jak si opatřit rychlý výdělek, se jim jeví v propůjčování svého těla za úplatu.

Prostituce je tedy zdrojem problémů ryze sociálního charakteru. Vyskytují se případy tzv. *prostituce z chudoby*. Pro skupinu žen a dívek, které jsou obtížně zaměstnatelné a nekvalifikované, se stává nejnaději dostupnou možností výdělků. V extrémních případech se stává akceptovaným či dokonce vynucovaným způsobem obživy, na němž mohou parazitovat celé rodiny.

Prostituce, která je provozovaná v tak rozsáhlém měřítku, znamená i nekontrolovaný transfer vysokých finančních částek, v české i zahraniční měně, nezdaněné příjmy

představují vysoké finanční ztráty pro obce i stát. Novým fenoménem se stává výrazný nárůst počtu prostitutek, které v souvislosti s prostitucí nechtěně otěhotní a po porodu své dítě opustí. V případě, že je žena cizinka a často nemá doklady, je nasnadě další závažný sociální problém, kterým je problematická adopce.

„Sociální pedagogika si klade za cíl pomoci těmto lidem k optimálnímu způsobu života a zajistit soulad mezi nimi a společností“ (Kraus, 2008, s. 165).

Prostituce tedy je a měla by být zájmem sociální pedagogiky, která se zabývá jak prevencí, tak zmírňováním škod sociálně patologických jevů a také resocializací lidí, kteří se v patologických prostředích pohybují a chtějí svůj život změnit. Dle Chmelíka by měla prevence v tomto pojetí působit tak, aby tyto negativní jevy omezila na minimum, zmírnila jejich dopady na společnost, když už je nedokáže úplně odstranit. Preventivní působení by mělo být systematické a zaměřené na ovlivňování podmínek vzniku těchto jevů komplexně.

2.4 Prevence a pomoc

Jak dokumentují dějiny, prostituce je trvalým společenským jevem. Přes množství zastánců ze strany veřejnosti nebo organizací je označovaná jako sociálně patologický jev, neboť se na ni váže množství sociálních, zdravotních, bezpečnostních a jiných rizik. Z poznávání příčin a důsledků provozování této činnosti můžeme vyvodit, že přináší odklon od normálního psychického a fyzického života člověka. Je úzce spjatá s jinými sociálně patologickými jevy a jen velmi malá skupina jejích aktérů má z této činnosti skutečný přínos. I kdybychom pojali za vzor běžné formy prostituce, skupinu osob, které ji provozují zcela dobrovolně a sami z ní profitují, nemůžeme tuto činnost vnímat jako normální způsob práce a zaměstnání. Provozování prostituce jednoznačně snižuje společenský status člověka, ve vysoké míře negativně ovlivňuje jeho sociální a partnerské vztahy, samotná prostituční činnost nepodněcuje u člověka rozvoj běžných pracovních zručností, ani z vání vědomostí, nebo růst jakékoli společensky uznávané a běžně použitelné kvalifikace. Rovněž riziko selhání role prostitutky a matky v jedné osobě při výchově dítěte je obrovské.

Slovo prevence vychází z latinského *preventus* - zákrok předem. Prevence sociálně patologických jevů znamená v širším slova smyslu předcházení nežádoucím

jevům a ochrana před ním. Chmelík (2003, s. 33) vysvětluje prevenci coby předcházení nežádoucímu jevu a ochranu před ním. Prevencí označuje všechny aktivity, jejichž cílem je zabránit výskytu a rozvoji negativních jevů ve společnosti. Podle obsahového zaměření rozlišuje prevenci na *generální*, která je založena na preventivním účinku trestu, dále prevenci *sociální*, která představuje soubor společenských opatření v oblasti sociální, ekonomické a kulturní. Dalším typem prevence je *situační*, která je charakteristická pro určité druhy trestných činů místem a okolnostmi, které jejich spáchání předcházely. Pokud se tyto okolnosti podaří objevit, účinnost prevence se tím zvyšuje. Preventivně výchovná opatření jsou velmi důležitým mechanismem, pomocí kterého je společnost schopna do jisté míry ovlivnit názory a smýšlení jak jedinců, tak i rizikových skupin.

Chmelík (2003, s. 33) vysvětluje prevenci coby předcházení nežádoucímu jevu a ochranu před ním. Prevencí označuje všechny aktivity, jejichž cílem je zabránit výskytu a rozvoji negativních jevů ve společnosti. Podle obsahového zaměření rozlišuje prevenci na *generální*, která je založena na preventivním účinku trestu, dále prevenci *sociální*, která představuje soubor společenských opatření v oblasti sociální, ekonomické a kulturní. Dalším typem prevence je *situační*, která je charakteristická pro určité druhy trestných činů místem a okolnostmi, které jejich spáchání předcházely. Pokud se tyto okolnosti podaří objevit, účinnost prevence se tím zvyšuje. Prostituci a nebezpečí zdravotních rizik je věnována pozornost sociálních pracovníků a zdravotníků. Osvětě se věnují zejména specializovaná občanská sdružení. Jde o Rozkoš bez rizika, projekt Magdala pod oblastní charitou Znojmo a další. Pomáhat a chránit by měla také Policie ČR. Matoušek (2005, s. 139) blíže popisuje tyto organizace coby poskytovatele sekundární a terciární prevence a pomoci při resocializaci. Některé z těchto organizací mají zařazen také program primární prevence (např. Magdala), který zahrnuje distribuci informačních letáků a přednášky o zdravotních rizicích prostituce a o obchodování s lidmi pro dospívající mládež.

„V současné době se celorepublikově rozbíhá několik programů zaměřených na omezení a zmapování prostituce a hlavně na úplné paralyzování obchodu s „bílým masem“ (Weiss, s. 2005). Příkladem může být třeba vybudování zařízení Helena v Brně, které má za úkol poskytovat komplexní služby sociální, právní a zdravotní. Tyto služby včetně ubytování jsou poskytovány na skryté adrese pro ženy, které se staly předmětem obchodování s lidmi, cítí se ohroženy, nebo pro ženy, které se vrací do jiné země původu nebo chtějí požádat o udělení azylu.

Zařízení poskytuje kromě ubytování také nezbytné služby, které jsou koncipovány tak, aby co nejefektivněji pomohly uživatelkám řešit jejich krizovou situaci. Uživatelky si mohou nastavit balíček služeb dle svých potřeb, jako např.:

- potřeba psychické, fyzické a sociální stability uživatele,
- potřeba bezpečného prostoru,
- potřeba informací důležitých pro správná rozhodnutí,
- potřeba bezpečnostního plánu,
- potřeba sociálního a právního vědomí,
- potřeba odbourání pocitů viny,
- potřeba asertivního jednání.

Cílem této sociální služby je pomoc ženám, které se vyskytují v obtížné situaci vlivem domácího násilí. Jedná se např. o tyto služby:

- zajištění bezpečného ubytování po dobu zpravidla nepřevyšující jeden rok,
- zajištění ekonomické stabilizace uživatelek (oddlužení uživatelek, zajištění sociálních dávek, vznik pracovního poměru),
- pomoc při naplňování osobních cílů uživatelky formou individuálního plánování,
- celková stabilizace dětí a svědků domácího násilí.

V době, kdy je uživatelkám poskytována skupinová psychoterapie, nebo při vyřizování náležitostí na úradech (s doprovodem sociální pracovnice) jsou jejich dětem poskytovány volnočasové aktivity prostřednictvím DPP pracovníků v sociálních službách. Video-trénink interakcí (VTI) probíhá formou videonahrávek běžných situací. Je zaměřen na komunikaci matky s dítětem, což je významné nejen pro formování a upevňování vztahu

matka- dítě, ale také pro sociální rozvoj a dovednosti uživatelek a v neposlední řadě rovněž k diagnostice jejich zátěžových a problémových situací. Metoda umožňuje ženám uvědomit si své reakce a jednání v běžné životní i problémové situaci a eliminuje přenos násilného jednání na jejich děti. (zdroj – internet)

Dalším projektem, který, dle Chmelíka (2003, s. 38) má působnost ve třech městech v republice (Praha, Brno, České Budějovice, je Občanské sdružení ROZKOŠ bez RIZIKA.

Je nestátní neziskovou organizací, která pomáhá lidem, kteří se žijí prostitucí. Záměrem sdružení je především prevence, diagnostika a léčba sexuálně přenosných chorob. R-R (zkrácený název této organizace) se snaží eliminovat negativní sociální důsledky vyplývající z provozování prostituční činnosti.

Sdružení poskytuje tyto služby:

- odborné sociální poradenství (pomoc při zvládnání životních krizí a různých závislostí,
- terapeutické služby pro bývalé pracovníce sexbyznysu,
- terénní programy (zacílené na zmírnění rizik vyplývajících z provozování prostituce),
- vyšetření zaměřené na pohlavně přenosné choroby, např. test HIV,
- job club pro ženy, které nemohou najít zaměstnání, nebo odešly ze sexbyznysu.

Podle Ondrejkooviče (2001, s. 160) v oblasti prevence prostituce existuje více teorií, většinou jsou však nereálné a podbarvené idealizmem. Jednou z neúčinnějších cest je podle něho streetwork - tedy terénní práce sociálního pracovníka s prostituující osobou. Spočívá v navazování kontaktu, získávání důvěry a v pomoci těmto osobám.

Důležitou úlohu v oblasti prevence zastávají také besedy a přednášky pro dívky na školách. Jak zdůrazňuje Kraus (2007, s. 235), tyto způsoby prevence se zaměřují na zvyšování obezřetnosti v této oblasti, např. upozorňují na nevěrohodnost technik při získávání dívek pro práci v zahraničí. Je potřeba v tomto směru dbát na dodržování určitých zásad a bezpečnostních opatření - jako např. vycestovat až po získání pracovního povolení, nikomu neodevzdat pas, nic nepodepisovat mimo úřady, a znát z paměti číslo české ambasády.

Svou úlohu v oblasti prevence sehrávají také kampaně jako např. kampaň AIDS Day, která se zabývá testováním na HIV a také se zaměřuje opatřeními pro provozování bezpečného sexu. Kampaň probíhá formou organizovaných návštěv ze strany neziskových organizací na různých místech republiky- občané se mohou zúčastnit nabídky výše zmíněných služeb prevence HIV/AIDS.

Dle Krause má svou nezastupitelnou úlohu na poli prevence prostituce má také stát. Jedná se o oblast podporování nestátních subjektů zabývajících se prevencí sexuálně přenosných chorob a sociální práci s prostitutkami. Mezi důležité úkoly státu patří rovněž sestavení metodiky preventivních, vzdělávacích a osvětových témat, stejně jako stanovení obsahu výuky pro rizikové skupiny. Na základě této metodiky se jeví nepostradatelné provádění osvěty ve školách. Rovněž spolupráce jednotlivých složek Policie ČR při vyšetřování trestných činů, které jsou páčány v souvislosti s prostitucí, by měla být efektivnější. K hlavním úkolům státu se řadí především ochrana dětí a mládeže před prostitucí, terénní sociální práce s prostituujícími osobami, dále jejich resocializace v případě, že se rozhodnou provozování prostituce ukončit a tím zamezit návratu k této činnosti. (zdroj: MVČR, 2008, archív) Mnohé se totiž k prostituci dříve či později znovu vrátí, protože „*ekonomické pouto je mnohdy silnější než provazy*“ (Matoušek, 2005, s. 262) nebo proto, že jsou znovu k prostituci donuceny.

Dle našeho názoru může být účinným krokem v prevenci v oblasti prostituce zvýšení vnímavosti mužů, jelikož poptávku určují v této sféře muži právě oni. To je důvodem, proč by se preventivní programy ve smyslu osvěty měly obracet i k zákazníkovi.

3 MOTIVACE ŽEN K PROSTITUTIVNÍMU CHOVÁNÍ

Abychom mohli pochopit, proč v současnosti i v zemích ekonomicky a kulturně vyspělých prostituce zůstává součástí společnosti, potřebujeme poznat nejčastější příčiny, pro které se člověk rozhodne vykonávat tuto činnost. Těžko bychom hledali za činností prostituce konkrétní osoby jen jednu příčinu. Vždy jde o kombinaci příčin pramenících v osobnosti prostitutky, v dětství, v rodinném prostředí a blízkém okolí, v možnostech, které poskytuje společnost na seberealizaci člověka, ale zároveň i na společenských podmínkách pro rozvoj sociálně patologických jevů. I při analýze příčin prostituce je nutné uplatňovat poly-etnologický přístup zdůrazňující participaci faktorů bio - psycho - sociální povahy. Chování člověka je zaměřeno na dosažení určitého cíle, a to vědomě nebo nevědomě. Toto chování má určitou sílu či intenzitu a trvá po nějakou dobu. „*V psychologii se tyto procesy, které determinují zaměření, sílu a trvání chování, označují jako **motivace**.*“ (Nakonečný, 2009, s. 151)

Dle Nakonečného (2009, s. 156) je motivace psychický fenomén, psychikou řízený druh regulace. Je to proces iniciovaný výchozím motivačním stavem, v jehož obsahu se odráží nějaký deficit (včetně nedostatků v systému hodnot), ten lze označit jako potřebu; v odstranění deficitu je prožitý určitý druh uspokojení. Přestože neexistuje jednotné vymezení pojmu motivace, nacházíme jistý konsenzus ve vyjádření toho, že otázkou motivace je, proč se člověk chová právě takovým způsobem. To, „jak“ se člověk chová, vyplývá z interpretace situace, v níž toto chování vykazuje, a to je obvykle určováno jeho zkušenostmi. Můžeme tedy říci, že se chová se tak, jak se chovat naučil.

Nakonečný (2009, s. 177) uvádí, že k motivaci volby povolání se vztahují některé druhy motivů. A. H. Maslow použil pojem „metapotřeby“ a vytvořil teorii tzv. „metamotivace“, již se snažil vysvětlit fungování vývojově vyšších potřeb z „biologicky zakořeněných potřeb života“. Systém vývojově nejvyšších potřeb vyjadřuje pojem sebeaktualizace (seberealizace) nebo také sebeuskutečnění, který vyjadřuje touhu člověka po dokonalosti a osobním růstu. Jsou-li uspokojovány, tak nabývají na síle, opak je u nižších potřeb, ty se uspokojováním oslabují. Osoby, které se seberealizují, jsou dle Maslowa motivovány něčím vyšším než jen pouhými fyziologickými a sociálními potřebami¹. Obsahem metapotřeb jsou určité životní hodnoty a potřeby a pojí se s morálně volnými vlastnostmi. Tito jedinci mají pocit vlastní hodnoty a sebeúcty.

Vaníčková (2005, s. 152) představuje následující motivy vedoucí k prostituci. Jedním z nich může být **touha po majetku, moci a slávě**, kdy ženu vede touha obstarat si finanční prostředky na věci, které si nikdo jiný v jejím okolí nemůže dovolit. K prostituci ale může vést také **touha po dobrodružství a zábavě**. V takovém případě na sebe žena upozorňuje svým odlišným prostitučním chováním a dává tak najevo, že je jiná a lepší než ostatní.

Milan Kolečník (2000, s. 87) uvádí rozdělení příčin prostituce podle Legardinierové na skupinu osobních a skupinu globálních příčin. **Osobní příčiny** chápe jako vnitřní pohnutky ze životních zkušeností osoby, která se rozhodne žít prostitutí. Legardinierová sem zařazuje citové nedostatky, sexuální zneužívání v dětství, drogovou závislost a setkání s iniciátorem prostituce. Citové nedostatky pramení z citové deprivace v rodině, hostilního prostředí, zneužívání a zanedbávání v dětství, násilí v rodině, pocity pomsty, odmítnutí a opuštění. Setkání s iniciátorem – osobou, která prostituci provozuje, nebo na ní participuje nějakou činností, bývá dominantní příčinou v případě rozpadu rodinných a osobních vztahů.

Pod **globálními příčinami** Čermák (1992, s. 154) vnímá vlivy mentality společnosti a kulturního prostředí, ekonomickou chudobu, nedostatek peněz, zaostalost, nerovnosti mezi severními a jižními zeměmi, ekonomické a politické krize. Pod vlivem mentality kulturního prostředí rozumíme různé názorové koncepce vztahující se ke vnímání a hodnocení lidské bytosti, archaické názory na vztahy mezi mužem a ženou, dále postavení žen ve společnosti, kulturní ideologii prezentovanou v literatuře, kině, reklamě a v jiných masově - komunikačních prostředcích. Peníze jako příčinu provozování prostituce můžeme vnímat ze dvou hledisek – v chudých zemích představují základní prostředek pro přežití a ve vyspělých zemích jejich potřeba narůstá pro realizaci konzumního životního stylu. Nerovnost mezi severními a jižními zeměmi je reprezentovaná zvýšenou migrací do ekonomicky silných zemí na sever (Evropa, USA, Kanada) a zároveň vyspělý sexuální turismus do jižních zemí (Thajsko, atd.) Prostituci se daří všude tam, kde je nezaměstnanost a kde nemají ženy rovnocenné možnosti jako muži. Anonymita velkoměst a vysoké procento rozvodovosti v rodinách taktéž přispívá k rozvoji celé škály sociálně patologických jevů.

3.1 Motivace k prostitučnímu chování jako předmět výzkumu

Podle Čermáka (1992, s. 77) na základě výsledků výzkumu realizovaného s 367 ženami, které byly v roce 1988 ve výkonu trestu odnětí svobody pro činnost spojenou s prostitucí, téměř polovina tázaných žen uvedla, že začátku realizace prostituce předcházela nerealizovaná volba povolání. Odpověď na otázku: „Proč jsem prostitutkou“ vyvozuje Čermák (1992, s. 82) dle výsledků výzkumu ty skutečnosti, že za činností prostitutky můžeme najít kombinaci dvou vlastností a to je lenivost a touha po penězích. Ve výzkumu tázané ženy uvádějí nejčastější důvod provozování prostituce touhu po lehkém příjemném životě, možnost nakupovat luxusní zboží a nespokojenost s malými výdělky v běžném zaměstnání. Nízké zastoupení měly uváděné důvody jako rozvrácené manželství a zklamání v životě. Tyto důvody mohou být dominantní v ekonomicky vyspělých státech, kde má člověk stále na výběr, pro jaký životní styl se rozhodne. Konzumní společnost ho tlačí k nespokojenosti s průměrností a mnozí lidé neváhají zvolit jakýkoli dostupný způsob, jak si zajistit vyšší životní standard. Toto většinou neplatí v rozvojových zemích. Ekonomická chudoba způsobuje, že běžným zaměstnáním člověk nedokáže pokrývat ani základní potřeby pro svoje přežití nebo pro přežití rodiny.

„Spolehlivé informace o prostituci v České republice jsou velmi vzácné“ (Kubálková, Čáslavská, 2010, s. 46). „Otázka, zda existuje prostituce v naší republice, zní poněkud absurdně, když se při vjezdu do republiky podíváme ke krajnici silnic“ (König-Hollerwöger, 2009, s. 109). Ovšem vstupem do Evropské Unie příhraniční prostituce pomalu upadá a přesouvá se přímo do centra Prahy, kdy se cestovní a letecké společnosti zaměřují na krátkodobé erotické pobyty (Malinová, Šídová, 2007, s. 109). Poptávka po sexuálních službách je u nás veliká, a to se také odráží i na rozpětí nabídky (Bláha, 2008, s. 22).

„Odhadovaný denní počet žen, které nabízí sexuální služby je 10 000. Nevládní organizace však tento počet navyšují až na 30 000, neboť jen v samotné Praze sociální pracovníci odhadují 12 000 žen, které provozují prostituci“ (Štrompf, 2013).

Podle Českého statistického úřadu (2005) jsou výdaje ročně na prostituci 8,786 miliard, z toho 4,715 od domácích zákazníků a 4,071 od zahraničních. Ovšem podle ekonoma Macha (2012) je to pouze vaření z vody, cílem je pouze zvětšit HDP, abychom odváděli do EU procento z vyššího čísla. Podle Weisse (2011, s. 69) v období po roce

1989, počátkem a v polovině devadesátých let prostituce v republice dramaticky narostla. Kubálková a Čáslavská, 2010, s. 46 uvádějí, že fenomén prostituce je ovšem i nadále nedostatečně diskutován a postrádá právní definici.

Sociální výzkumy, které jsou realizovány v rámci projektu Evropské komise v programu Daphne II, patří mezi důležité aktivity realizované organizací La Strada. La Strada ČR, o.p.s. (dále jen La Strada) je jednou z nejznámějších nestátních neziskových organizací. Byla založena v roce 1995 za účelem bezplatné pomoci a podpory obětem obchodu s lidmi a nucené prostituce. Společný projekt České a Slovenské strany s názvem „Cool je...vědět víc“, jehož autory jsou Daniel Hůle a kolektiv. Autoři se zde zaměřují na prostituci nezletilých dívek v souvislosti s ústavní výchovou. Tento výzkum byl realizován v letech 2006 - 2007 a jeho smyslem bylo zmapování problematiky prostituce nezletilých v kontextu ústavní výchovy na území České a Slovenské republiky. Autoři zde zpracovali rovněž důležité podklady k výzkumu s názvem „Manuál k sociální inkluzi obchodovaných a vykořisťovaných osob“.

Zdroj: ([Interwww.mvcr.cz/prevence/system/vlada/2004/index/Huml](http://interwww.mvcr.cz/prevence/system/vlada/2004/index/Huml))

Trávníčková (1995, s. 19) vystihuje časté využívání, naivitu a nezkušenosti zejména mladých dívek, které jsou pomocí lákavých inzerátů vábeny na práci barmanek, hostesek, tanečnic, apod. v zahraničí. Práce na takový inzerát je vždy spojena s rizikem, že se jedná o maskovaný zdroj prostituce. Lze říci, že stále přibývá dívek, které jsou k prostituci přinuceny, a to často pod pohrůžkou fyzického i psychického násilí. Toto chování je ovšem trestné, jedná se o trestný čin kuplířství postižitelný dle § 204 trestního zákona.

Zajímavé je poznání Malinové (2000, s. 86), která přirovnává prostituci k drogám. Důsledky ovlivnění drogou znamenají pro ženu žádoucí stav, ne problém, stejně tak jako prostituce. Díky ní se totiž ženy stanou středem pozornosti, mají peníze a moc.

Vaničková (2005, s. 53) poukazuje i na spolupodílení jiných forem chudoby na rozvoj prostituce, a to na sociální nebo kulturní chudobu. Současná společnost má podle našeho názoru velmi blízko k rozsáhlé kulturní chudobě bez ohledu na přímou spojitost s chudobou ekonomickou. Můžeme sledovat, jak se lidé čím dál méně zajímají o věci veřejné, jak individualismus přechází do surového egoismu a mezilidské vztahy jsou závislé na zisku, který nám druhá osoba svojí přítomností přináší. Mnohé ženy vykonávají prostituci nedobrovolně v cizí zemi. V této situaci se často ocitnou díky vlastní naivitě,

když i přes rozsáhlé kampaně zaměřené na obezřetnost žen při odchodu do zahraničí věří, že budou pracovat jako au-pair, servírky, tanečnice. Jak uvádí Farkašová (2000, s. 6), mnohé ani pod označením práce „striptérka“ nečekají, že skončí jako prostitutky bez dokladů a bez možnosti o sobě rozhodovat. Převážná část dívek se věnuje prostituci zcela dobrovolně, důvodem může být např. touha po dobrodružství nebo vidina rychle vydělaných peněz.

Dle našeho názoru je velmi důležité věnovat maximální pozornost formování mladé osobnosti ke zdravému životnímu stylu a vytváření individuální odolnosti vůči nejrůznějším nebezpečím, které ze sociálně patologických jevů vyplývají. To je ten pravý prostor pro neoptimálnější působení sociální pedagogiky.

3.2 Motivace pod vnějším tlakem

Malinová (2005, s. 116), vymezuje tři druhy motivace k prostitučnímu chování:

- motivace pod vnějším tlakem,
- motivace vlastní potřebou,
- motivace racionální úvahou.

Jestliže je žena do nabízení sexuálních služeb vmanipulována okolnostmi a okolím, jedná se o **motivaci pod vnějším tlakem**. Do této skupiny je možné zařadit např. dívky, které opustily dětský domov a nemají kam jít. V ojedinělých případech čeká na tyto dívky jejich vlastní rodina, v extrémním případě jsou jako panny za úplatu nabízeny např. německému zákazníkovi. Zatímco do svých 18 let byly pozorně střeženy a byla opatrována jejich bezúhonnost, najednou se nikdo nepodivuje nad tím, že mají několik zákazníků denně. Mnohé chovanky v dětských domovech byly často přistiženy, jak utíkaly a prostituovaly. V naší společnosti stále více přebírá roli jediné živitelky, a to nejen vlastního partnera a dětí, ale v některých případech i širší rodiny. Tento jev se vyskytuje především v romských komunitách. V jiném případě může být atraktivita mladých žen využívána k finančnímu zajištění blízkých lidí, nebo také chudoba či domácí násilí stejně jako nedostatek pracovních příležitostí v místě bydliště, mohou u ženy způsobit, že vstup na pole prostituce pociťuje jako úlevu. Ovšem jisté nepříjemnosti spojené s prostitucí (násilí, ponižování a urážky) se dívkám vybavují coby známé praktiky z minulosti.

3.3 Motivace vlastní potřebou

Jak uvádí Matoušek a kol. (2005, s. 253-255), mezi prostitutkami existuje podskupina žen, které do prostituce vstoupily kvůli sklonu k promiskuitnímu chování. Způsob obživy tohoto typu je pro ně do jisté míry koníčkem. V tomto případě je charakterizován účel prostituce jako **motivace vlastní potřebou**. Spouštěcím mechanismem bývá setkání s někým, kdo ženu do prostituce uvede. Ani v tomto případě není pro ženu jednoduché překonat ostych a strach a požádat předem o zaplacení za sexuální styk. Matoušek upřesňuje, že zisk z prostituce přesahuje možnosti běžných profesí. Průměrný měsíční příjem prostitutky, která se pohybuje v podnicích, činí 30 – 50 000 Kč.

„Mezi příčiny motivace patří fyziologické stavy mozku a těla a stejně tak i naše kultura a sociální interakce s jedinci v našem okolí.“ (Atkinson, 2003, s. 349).

3.4 Motivace racionální rozvahou

Třetí cesta je charakterizována racionální úvahou, která končí závěrem, že sex je práce a že lze takto vydělat poměrně velkou finanční částku, přičemž jde o svobodnější zaměstnání než u jiných profesí. Hovoříme o **motivaci racionální rozvahou**. *„Takto se rozhodují ženy, které si chtějí vydělávat větší finanční obnos a spokojí se i s jinými atributy prostituce - jako např. práce v nočních hodinách. I vzdělané mladé dívky se někdy ocitají v situaci, kdy je pro ně rozhodnutí k provozování prostituce vhodným řešením, když nutně potřebují peníze“* (Matoušek, O., a kol., 2005, s. 255- 256). Sexuální služby mohou nabízet tam, kde je to výnosné (escort service čili dojíždění k zákazníkovi nebo práce v nočním klubu). K úvahám o dočasném provozování prostituce se někdy dívky dostávají i během studia, kdy jejich vrstevníci s nižším vzděláním již pracují a mají pravidelné příjmy. Někdy si prostitutci chtějí vydělat na studium, protože nemají možnost zabezpečení ze strany rodiny a poskytování sexuálních služeb za úplatu má oproti jiným formám "brigád" několik výhod. Je finančně lukrativní, neboť v krátkém časovém úseku skýtá možnost vysokého finančního zisku, a je flexibilní, tzn., že provozovatelka má prostor disponovat svým časem dle svých potřeb. Často se však stává, že získané peníze se stanou jedinou

návykem, trvalou hodnotou, která je zajímavá, i když většina žen vydělávajících peníze prostitucí všemi svými příjmy nemůže disponovat. Za nejlepší dosažitelnou úroveň participace na vlastním příjmu lze dnes považovat stav, kdy poskytovatelce zůstává polovina z částky, kterou zákazník za sexuální službu zaplatil.

Davis Kingsley (1961, s. 279) spojuje okolnosti, proč ženy provozují prostituci vykrytalizováním jejich vlastní životní historie a to i se všemi důležitými okolnostmi, včetně ekonomických. Nesouhlasí ale s tím, že by pouze ekonomické strádání vedlo ženy k prodeji sebe sama. Vyšší odměnu za tyto služby vidí v tom, že žena ztrácí společenské postavení, protože váhá pod vlivem morálního systému společnosti, jestli jí případný výdělek ztrátu morální úcty nahradí.

3.5 Souvislost vzdělání se vznikem prostitučního chování

Vaničková (2005, s. 166) neopomíjí možnost vzniku prostitučního chování v důsledku deficitu ve vzdělání. Chudé země, kde dívky nemají možnost vzdělávat se, bývají často zdrojem žen pro účely sexuálního obchodování. Sexuální výchova by měla být v každém stupni vzdělávání, aby i děti věděly, že je možné být komerčně sexuálně zneužíván.

Specifickou skupinu žen prostitutek tvoří studentky vysokých škol, jejichž tzv. eskort servis je stále více vyhledáván takovou skupinou mužů, kteří mají vyšší kritéria na úroveň žen poskytujících sexuální služby. Studentky vysoké školy doprovázejí klienty jako luxusní společnice na pracovní večere, zahraniční služební cesty, kulturní akce a dovolené. Samozřejmě na dívky, které takto své zákazníky „doprovázejí“ jsou kladeny vyšší požadavky, kterými jsou především jazykové znalosti, všeobecný přehled o celkovém ekonomickém a politickém dění, vzhled a příjemné vystupování. Studentky si takto přivydělávají na studium. V souvislosti se zhoršující se sociální a ekonomickou situací se v oblasti sexuálních služeb vyčlenila nová skupina „podnikajících“, kterou tvoří studentky vysokých škol.

Z našich teoretických poznatků prezentovaných v této kapitole vyplývá, že vzdělání je důležité i proto, že učí ženy komunikovat, osvojovat si další sociální kompetence a poskytuje jim důležitou kvalifikaci a nezbytné informace. Pokud se vzdělání ženě

z jakýchkoli důvodů nedostává, může se ocitnout na tenkém ledě při hledání pracovní příležitosti a odtud je cesta k prostituci nadosah. Sympatizujeme s názorem Čermáka, že za činností prostitutky můžeme najít kombinaci dvou vlastností a to je lenivost a touha po penězích.

3.6 Rizikové faktory pro vznik prostituce

Aby došlo ke vzniku prostituce, je nutné spolupůsobení dvou typů podmínek, které jsou ve velmi složitém vztahu. Tyto podmínky označujeme za rizikové faktory, které představují pro vznik prostituce klíčovou roli.

První řadu těchto podmínek vytváří sociální prostředí. Podle Kempného (1939, s. 159) musí být prostředí, ve kterém má vzniknout prostituce, značně heterogenní. Tedy takové prostředí, v němž je potenciál sexuálního hladu značně silný a kde tedy začíná vznikat poptávka po vhodných sexuálních objektech. Do druhé řady podmínek patří speciálně uzpůsobená osobnostní struktura individua, jež se prostituci oddává a jež prostituci užívá. Jednou z hlavních příčin prostituce jest nemravné prostředí, v němž žije mnoho dětí, kterým jsou již degenerovaná individua k prostituci takřka předurčena“.

(Paulová, 1922, s. 19)

Vaníčková (2005, s. 54) uvádí jako významný rizikový faktor při vzniku prostituce osobní zkušenost se sexuálním zneužíváním v dětství, kdy bylo až 38% komerčně zneužívaných žen zneužíváno v dětství. Vliv tohoto faktoru je různě intenzivní, podle toho v jakém období dětství k sexuálnímu zneužití došlo. Všeobecně platí, že pokud se dívka nebo chlapec setká se sexuálním zneužitím v období puberty, mají později větší sklon k uvolněnému sexuálnímu chování a účelovému využívání sexu. Ovšem jak upozorňuje autorka, není možné přímo určit kauzální souvislost mezi incestem a prostitucí. Za volbou prostituce je vidět vždy celý komplex událostí, které jí předcházely. Pokud dívka uteče z domova, protože byla sexuálně zneužívaná, prostituce je pro ni často jediným způsobem jak přežít. Lenderová (2002, s. 181) v důsledku svých výzkumů upozorňuje na fakt, že prostituce by měla být chápána jako jev nikoli výhradně sociální, ale jako fenomén vznikající v důsledku emocionální deprivace či frustrace v dětství.

3.7 Hodnotová orientace žen prostitutek

Podle Nakonečného (2009, s. 218) hodnotové zaměření jedince významně ovlivňuje jeho způsoby chování. Večeřa (2004) upozorňuje na to, že je nutné od sebe odlišovat dlouhodobou hodnotovou orientaci, neboli hodnotový systém, a hierarchizovaný žebříček hodnot, tzv. aktuální hodnotovou orientaci. *„Zatímco hodnotový systém má vliv zejména na prožívání jedince, aktuální hodnotová orientace významně ovlivňuje jeho chování.“* (Večeřa, 2004, s. 85)

Lenderová (2002) charakterizuje prostitutku jako ženu s nízkým stupněm sebeúcty, málo bohatým hodnotovým žebříčkem, morální lhostejností a netečností k vlastní identitě. *„Tyto vlastnosti jsou spíše získané. Proto je třeba odporovat všem teoriím, které tvrdí, že jako prostitutka se žena rodí. Na druhou stranu nelze popřít, že se mezi prostitutkami jistě najdou ženy chápavé k utrpení druhých, citlivé, velkorysé, solidní.“* (Lenderová, 2002, s. 152) Těmito vlastnostmi je také ovlivněn přístup k hodnotám.

„To, zda se jedinec bude chovat podle norem nebo bude normy porušovat, záleží tedy na tom, jak je uspořádaný jeho žebříček hodnot. Jedinec, který má své životní cíle a přání především materiálního charakteru, podstoupí k jejich dosažení téměř cokoli.“ (Novotný, 2006, s. 198). Takto orientovaná žena je tedy schopná obstarat si prostředky k dosažení takových přání a hmotných cílů i prodejem svého těla – prostitucí.

V roce 2005 uskutečnila Malinová výzkum zaměřený na sexuální pracovnice. Dle jejích výsledků vyplývá tvrzení, že většina žen prostitutek jsou jakési „chodící kalkulačky“, které touží pouze po požitech a přáních hmotného charakteru a jejich myšlenky směřují pouze k tomu, co si za své peníze mohou koupit.

Podle našeho názoru, nemá-li žena prostředky, kterými může „legálně“ dosahovat svých materiálních hodnot a cílů, pak existuje určitá míra pravděpodobnosti, že se jejím prostředkem k obživě stane právě prostituce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 METODOLOGIE VÝZKUMU

Výzkumné metody pedagogického výzkumu popisují cílené, plánované cesty získávání poznatků užitečné pro pedagogiku. Odlišujeme je od praktických pedagogických a didaktických metod. Metodologie pedagogického výzkumu se zabývá reflexí vztahů mezi metodami a různými představami o tom, jak má výzkum vypadat. Prioritou výzkumu, který jsme zvolili, je snaha prozkoumat danou oblast, rozšířit poznatky, umožnit veřejnosti nahlédnout do světa prostituce a seznámit se s příčinami, které ženy k této činnosti přivádějí.

4.1 Cíl výzkumu

Pro úspěšnost realizace výzkumu nejprve stanovíme cíl výzkumu, poté výzkumný problém a na základě výzkumného problému formulujeme výzkumnou otázku. Následně zvolíme vhodný druh výzkumu a výzkumné strategie. Popíšeme realizaci výzkumu s následnou analýzou, přejdeme k interpretaci dat. V závěru zhodnotíme přínos pro praxi.

Hlavním cílem realizovaného výzkumu je zjistit, co je společným jmenovatelem ***motivace žen k prostitutivnímu chování - k volbě stát se prostitutkou.***

Díličmi cíli práce bylo zjistit:

- jaké životní situace ovlivnily osobnost žen tak, že si zvolily práci prostitutky,
- jak a s kým trávily během dětství a mladé dospělosti svůj volný čas,
- jaké motivy přivedly ženu prostitutku k provozování prostituční činnosti,
- jak se vyvíjela prostituční kariéra žen,
- jak ženy prostitutky nahlíží na tento způsob obživy a na své já,
- jak ženy prostitutky vnímají přístup svého okolí k jejich práci

4.2 Výzkumný problém, výzkumná otázka

Výzkumný problém jsme formulovali takto: *Motivace žen k prostitutivnímu chování.*

Jádro každého výzkumu tvoří výzkumné otázky, které vlastně výzkumníkovi po celou dobu ukazují směr cesty, kudy výzkum vést (Švaříček, Šed'ová a kol., 2007).

Hlavní výzkumnou otázku jsme položili takto: *Jaké motivy vedou u ženy k volbě povolání prostitutky?*

K hlavní výzkumné otázce jsme naformulovali *vedlejší výzkumné otázky*, které se stanou také *nosnými otázkami* pro připravované rozhovory a pomyslným kompasem našeho výzkumu:

1. **Jaké životní situace ovlivnily osobnost žen tak, že si zvolily práci prostitutky?**
2. **Jak a s kým trávily během dětství a mladé dospělosti svůj volný čas?**
3. **Jaké motivy přivedly ženu prostitutku k provozování prostituční činnosti?**
4. **Jak se vyvíjela prostituční kariéra žen?**
5. **Jak sexuální pracovnice nahlíží na tento způsob obživy a na své já?**
6. **Jak ženy prostitutky vnímají přístup svého okolí k jejich práci?**

Doplňující otázky uvádíme v příloze (PŘÍLOHA PI) a další pomocné otázky budeme formulovat přímo během rozhovorů se ženami dle aktuální situace. Při vedení rozhovoru se vynasnažíme vyjít respondentkám vstříc i ve způsobu vyjadřování. Domníváme se, že jako nejpodstatnější pro náš výzkum se jeví ty otázky, které se týkají chronologických vyjádření o jejich dětství nebo mládí, jak se staly prostitutkami, zda u toho bylo něco, co jejich rozhodnutí ovlivnilo, jak dlouho a v jakém prostředí služby poskytovaly a proč začaly s prostitucí.

4.3 Volba výzkumné strategie a sběru dat

Jako *výzkumnou strategii* jsme zvolili kvalitativní výzkum, neboť tento druh výzkumu považujeme na základě vydefinovaného výzkumného problému za optimální a relevantní nástroj ke zpracování zvoleného tématu.

Kvalitativní výzkum vychází z interpretativního paradigmatu, ve kterém se dává důraz na porozumění významům lidského jednání a zkušenosti a na získání podrobných zpráv o pohledech zkoumaných jedinců.

„Kvalitativním výzkumem rozumíme pružný typ výzkumu, kdy výzkumník vyhledává a analyzuje jakékoliv informace, které přispívají k osvětlení výzkumných otázek, provádí deduktivní a induktivní závěry“ (Hendl, 2005, s. 53).

Pro zjišťování údajů považujeme za nejvhodnější polostrukturované interview, neboť, jak uvádí Chráska (2007, s. 232), takto lze všem respondentkám poskytnout stejné podmínky k odpovědím a zvýšit úspěšnost rozhovoru za účelem dosažení výzkumného cíle. Vzhledem ke skutečnosti, že výsledky výzkumu se budou opírat o názory a postoje samotných respondentek, domníváme se, že tímto typem výzkumu lze nejlépe sledovat výzkumný cíl. Struktura otázek pro rozhovory navazuje na sestavené výzkumné otázky. Jedná se o předem připravené otevřené otázky, které se vztahují k danému tématu předkládané diplomové práce.

„Hlavním rysem kvalitativního výzkumu je dlouhodobost, intenzivnost a podrobný zápis. Cílem je porozumět lidem a událostem v jejich životě. Kvalitativní výzkumníci se soustřeďují spíše na subjektivní svět osob, na ten, který existuje v jejich mysli.“ (Hendl, 2005, s. 142)

Jak uvádí Strauss (1999, str. 30), snaží se odhalit podstatu jevů a zkušeností. Jedná se například o výzkum, který se týká života lidí, jejich příběhů, chování nebo vzájemných vztahů.

Dle Hendla (2005, s. 51, 52) můžeme popsat základní charakteristiky kvalitativního výzkumu takto: „Kvalitativní výzkum provádíme pomocí delšího a intenzivního kontaktu s terénem nebo situací jednice. Používají se relativně málo standardizované metody získávání dat. Hlavním instrumentem je výzkumník sám. Typy dat v kvalitativním výzkumu zahrnují přepisy terénních poznámek z pozorování a rozhovorů, fotografie, audio

o videozáznamy, deníky, osobní komentáře, poznámky, úřední dokumenty, úryvky knih, atd).

„Kvalitativní rozhovor vyžaduje koncentraci, citlivost, disciplínu a interpersonální porozumění. Výzkumník musí učinit rozhodnutí ohledně obsahu otázek, jejich formy, pořadí. Je třeba zvážit i délku rozhovoru a zvláštní pozornost je nutné věnovat také začátku a konci rozhovoru. Na začátku bývá nutné prolomit případné psychické bariéry a zajistit souhlas s nahráváním. I na konci rozhovoru ještě lze získat důležité informace. Kvalitativní rozhovor může mít i intervenční charakter, proto má tazatel nabídnout dotazovanému možnost dodatečného kontaktu. Tento typ rozhovoru výzkumníkovi přibližuje všední život zkoumaných lidí.“ (Hendl, 2005, s. 58, 59)

Sběr dat provází kódování a psaní poznámek, které zpětně ovlivňuje další sběr dat a jeho interpretaci. Z tohoto důvodu není v počátcích výzkumu zřejmé, jak bude výsledný vzorek vypadat.

4.4 Časový plán realizace výzkumu

Při sestavování časového plánu je vhodné, aby bylo připraveno dříve, než začne vlastní výzkum. Zbytečně tak nemarníme čas a energii různými improvizacemi, napravováním vlastních předchozích chyb. Neboť jak doporučuje Perglerová (1982), při přípravě výzkumu je třeba vycházet z mnohokrát prakticky ověřeného poznatku, že všechna práce trvá déle a potíží a těžkostí je víc, než se původně předpokládá.

Tabulka č. 1: Časový plán realizace výzkumu

Činnost	Termín (2014)	Čas (hod.)	Popis činnosti
Zahájení výzkumu	25.6.	9.00	výběr respondentek, zápis demo-údajů
Předběžný výzkum	30.6.	17. - 19.30	pilotní ověření otázek
Vlastní výzkum	7. 7. – 25. 8.	18. – 20.30	výzkumné šetření-dotazování, zápis rozhovorů
Transkripce rozhovorů	8. 8. – 19. 8.		přepis do části Příloha DP
Analýza I	25. 8. - 5. 9.		kódování rozhovorů
Analýza II	16. 9. – 30. 9.		kategorizování rozhovorů

Zdroj: Vlastní sestavení tabulky časového plánu pro realizaci výzkumu

4.5 Výběr výzkumného vzorku

Výběr vzorku je pro výzkumný proces nepostradatelný. Jestliže vzorek respondentů nezvolíme správně, můžeme tak zkomplikovat, či dokonce znehodnotit problém, který zkoumáme. Při hledání odpovědí na konkrétní otázky, které se týkají určitých oblastí, je nutné, abychom vždy zkoumali skupiny osob, které s nimi souvisí. U kvalitativního výzkumu jde o reprezentaci konkrétního problému.

Šedřová (2007) zdůrazňuje, že graduální konstrukce vzorku podporuje cirkulární logiku kvalitativního výzkumu.

„Vzorkování končí, až když je dosaženo teoretické nasycenosti, což znamená, že další sběr dat již nepřináší nové informace“ (Strauss, Corbinová, 1999).

Jako vzorek výzkumu jsme zvolili pět klientek, které provozují práci prostitutky nejméně 3 roky a kterým je méně než 40 let a více než 20 let. Vybrané ženy se žijí prostitucí v jednom jihomoravském erotickém klubu, říkejme mu například Mademoiselle. Komunikační partnerky byly vybírány metodou samovýběru, která je založena na dobrovolnosti sdělení a dobrovolném zájmu zapojit se do výzkumu. U této metody oslovíme nejprve potenciaální skupinu účastníků výzkumu a je na jejich vůli, zda se zapojí či nikoli. Výhodné pro náš výzkum je to, že jedna ze sexuálních pracovníček je dlouhodobě mojí klientkou. Jmenuje se Aneta. Nejprve jsem jí vysvětlila, proč výzkum realizujeme a proč je důležité, aby více žen poskytlo pro výzkum rozhovor s pravdivými – pro nás potřebnými informacemi. Rovněž jsme se společně zaměřily na její obavy z případné indiskrétnosti. Aneta nám nejprve umožnila přístup ke dvěma svým spolupracovnicím. Několik týdnů pak neměla zájem spolupracovat, ani přesvědčit další tři své spolupracovnice potřebné pro výzkum. Po té jsem o výzkumu informovala i ostatní – doporučené ženy prostitutky a díky podpoře mé klientky, jsem měla cestu k dívkám otevřenou. Věděly, že mi mohou důvěřovat a po dvou týdnech odmlky nám rozhovory poskytly bez větších problémů. Všem dívkám jsme zaručili anonymitu a přesně jsme jim vysvětlili, jak budeme pracovat s daty, která získáme prostřednictvím rozhovorů s nimi. Všechny rozhovory byly pořizovány mimo klub, a to především díky tomu, aby se dívky více uvolnily a nebyly například frustrovány prostředím erotického klubu.

Tabulka č. 2: Charakteristika výzkumného vzorku

JMÉNO	VĚK	NÁRODNOST	VZDĚLÁNÍ	ŽIVÍ SE PROSTITUCÍ / JAK DLOUHO
Tat'jana-R 1	26	ukrajinská	základní	ano/ 4,5 roku
Nikola-R 2	24	česká	čalounice	ano/ 6 let
Silvia-R 3	28	slovenská	SPŠ	ano/ 5 let
Aneta-R 4	31	česká	VOŠ	ano/ 7,5 roku
Martina-R 5	34	česká	Soukromá jazyková škola	ano/ 4 roky

Zdroj: Vlastní sestavení tabulky výzkumného vzorku

5 POPIS MÍSTA REALIZACE VÝZKUMU

Rozhovory se dvěma respondentkami - prostitutkami jsme uskutečnili v klidné kavárně v nedalekém městě, s dalšími dvěma prostituujícími respondentkami jsme se sešli mimo naši provozní dobu na našem pracovišti. S jednou ženou jsme se, na její přání, sešli v jejím bytě, avšak nedokončený rozhovor jsme museli přerušit a dohodnout nový termín, neboť musela přijmout telefonický hovor od svého „zaměstnavatele“ – pasáka a ihned naše setkání ukončit. K dalšímu rozhovoru měla strach se dostavit, bylo obtížné ji pro rozhovor opět získat. Po několika telefonátech a s pomocí naší zmíněné klientky se nám ni podařilo přesvědčit k pokračování ve spolupráci.

5.1 Etika výzkumu

Etické dimenze výzkumu jsou naprosto nepostradatelnou součástí každého výzkumu. Tento kvalitativní výzkum je postaven na hloubkových rozhovorech s prostitutkami, proto pro něj platí etické zásady vyplývající z povahy nasbíraných dat.

Základní zásadou, kterou jsme v průběhu celého výzkumu dodržovali, byla důvěrnost. Důvěrnost znamená, že během výzkumu ani při psaní závěrečné zprávy nedochází k žádnému zveřejnění osobních údajů, která by čtenářům umožnila rozpoznat účastníky výzkumu nebo způsobila respondentkám jakoukoli újmu.

Z hlediska etiky výzkumu je důležitý princip, který ukládá získat od účastníků informovaný souhlas s účastí na výzkumu. Výzkumník by neměl zatajovat žádné důležité aspekty výzkumu, naopak je vhodné, aby upozornil respondenty na délku rozhovoru a následné naložení se získanými daty. Posledním bodem etického přístupu je zpřístupnění práce účastníkům výzkumu, které je v rámci kvalitativního výzkumu považováno za poměrně problematické.

„Prakticky v rámci každého výzkumu je třeba řešit určité etické otázky.“ (Švaříček, 2007, s. 43.)

Stejně tak Pelikán (1998, s. 122) připomíná, že každý výzkum prováděný na lidech a s lidmi má své etické limity. Ty bývají nejčastěji vnímány v souvislosti s respektováním intimity lidského myšlení a citů účastníků výzkumu a s formou sdělování výsledků

výzkumných šetření. Zejména u experimentů ve společenských vědách je třeba věnovat zvýšenou pozornost citlivosti výzkumníka. Každý z experimentů může mít totiž i negativní dopad na osobnosti těch, kdo jsou do daného pokusu zařazeni. „Promyšlení případných důsledků každého experimentu by mělo být etickou povinností každého badatele ve společenských vědách.“ (Pelikán, 1998, s. 35)

V průběhu získávání výzkumných dat se vynasnažíme dbát na dodržování těchto etických zásad:

- Soukromí a důvěrnost
- Poučený souhlas
- Emoční bezpečí
- Citlivost výzkumníka
- Zatajení cílů a okolností výzkumu
- Princip řádného citování a odkazování
- Reciprocita
- Zpřístupnění práce účastníkům výzkumu
- Zodpovědnost výzkumného pracovníka

Kontakt na jednu respondentku jsme získali v průběhu naší práce od naší letité klientky, která v minulosti pracovala coby prostitutka, v současné době pobírá mateřskou dovolenou. Dle jejích slov, nyní žije ve spokojeném manželství již 4 roky a k práci prostitutky by se nikdy nevrátila. Prostřednictvím doporučené respondentky jsme během delšího časového období získali kontakt na další čtyři respondentky.

Respondentky jsme předem seznámili s cílem našeho výzkumu a s prováděním záznamu rozhovoru na diktafon. Na základě jejich obav z indiskrétnosti jsme je ubezpečili o dodržení vzájemně dohodnutých pravidel - tedy o jejich anonymitě a z jejich strany požadovaném nezveřejnění nahraných rozhovorů. Přesto však během interview byla cítit velká nejistota otevřeně a nahlas hovořit o některých otázkách jejich prostitučního života. Během celého interview respondentky provázela značná nervozita. Po ukončení rozhovorů se dokonce dvě z nich vyjádřily k tomu, že otevřený rozhovor byl pro ně premiérou a pomohl jim pohlédnout na celou jejich problematickou situaci s odstupem a globálněji. Jedna z nich poté sdělila, že příležitost promluvit si o této etapě života s někým nezaujatým je pro ni dokonce přínosem a hodnotila společný rozhovor jako významný bod, který může být prospěšný pro pohled na její budoucí život.

6 ANALÝZA A INTERPRETACE DAT

Hendl (2005, s. 197) uvádí, že základními prvky většiny strategií vyhodnocení kvantitativních dat je tematická analýza a hledání vazeb mezi jevy. Analýza datového materiálu má vést k odhalení a k popisu témat. Témata je možné odhalit v procesu induktivního kódování nebo deduktivně pomocí literatury, ale také na základě dosavadních zkušeností výzkumníka v závislosti na položené otázce. V tematické analýze se zabýváme získanými daty na několika úrovních. Zajímáme se o jednotlivá slova, koncepty, lingvistické a nonverbální výrazy. Určitá slova nás mohou navést k tématům, jestliže zkoumáme jejich opakování v určitém kontextu a způsobu použití. Výzkumník je systematicky vyhledává v datovém materiálu a poznamenává si jejich kontext.

Po realizaci výzkumného šetření, kdy jsme získali důležitá výzkumná data, jsme pokročili k další fázi výzkumu a tím je zpracování výsledků. Nahrané rozhovory s respondentkami jsme podrobili analýze. Získané informace o tom, jaké jsou u žen příčiny k prostitučnímu chování a jaký je průběh jejich života jejich každodenního života jsme rozložili, analyzovali na jednotlivé složky a po zpracování a interpretaci výsledků došlo zpětně ke složení – syntéze nově zjištěných skutečností.

Hlavní a nejdůležitější rolí obsahové analýzy je vytváření kategorií. Informace z rozhovorů jsme tedy pomocí analýzy zpracovávali tak, že u jednotlivých dat, které jsme získali, jsme se zaměřili na vyhledávání pravidelností a zachycení vztahů. Nahrané rozhovory jsme si nejprve několikrát poslechli, provedli jsme jejich transkripci a následně jsme data popsali pomocí otevřeného kódování pro každou respondentku samostatně. Po pročítání rozhovorů jsme v jednotlivých slovech, větách či odstavcích, vyhledali významové jednotky podle jednotlivých událostí (jevy, pocity, soudy) a očíslovali je a opatřili příslušnými kódy – přistoupili jsme tak k analyzování textů technikou otevřeného kódování. Jednotlivé kódy byly přidělovány určitým částem textů, jednotkám. Těmito jednotkami byly v první fázi celé odstavce, které jsme poté zredukovali na několik vět či slov. Označování kódů v textech jsme prováděli metodou barevné škály. Nejprve jsme jednou barvou zvýraznili vše, co se nám zdálo být pro budoucí zpracování důležité. Tyto kódy jsme pojmenovávali na základě čteného textu tak, jak nás text oslovil, přičemž jsme zohledňovali fakt, aby vytváření kódů odpovídalo výzkumným otázkám. Jednotlivé kódy byly zapisovány na zvláštní papíry s číslem strany a jménem respondentky, u které se

nachází. Postupně nám na jednotlivých papírech vznikaly určité „hromádky“ označených částí textů s určitou podobností nebo rozdílem. V této fázi již byly používány různobarevné fixy k označování těchto podobností v textech. Při tomto barevném označování vychází najevo, že některá místa textu patří více kódům, což nás přivede k vytváření kategorií. Kódy jsme vypsali s barevným rozlišením na papír a očíslovali. Abychom kódy správně rozlišili, vzájemným porovnáváním jsme provedli jejich selekci dle společných a odlišných znaků a rozřadili je do skupin - kategorií. Jednotlivé názvy kategorií jsme vytvářeli zejména z citátů textů v rozhovorech a pomocí komentářů k nim.

Kódování je základní technikou zakotvené teorie a „představuje analytické operace, které rozbíjejí data do fragmentů – indikátorů – a ty potom rozřazují k příslušným konceptům“. (Švaříček, Šedřová, 2007, s. 91) Množství indikátorů se poté váže k jednomu konceptu a tím vytváří kategorie. V rámci otevřeného kódování je tedy text nejprve rozebrán na jednotky, těm jsou následně výzkumníkem přiřazeny jména – kódy, které jsou v závěru nově seskupeny pod hlavičkou kategorií. *„Tato třída je objevena, když se při vzájemném porovnávání pojmů zdá, že náleží podobnému jevu. Takto jsou pojmy seskupovány do vyššího řádu – pod abstraktnější pojem nazývaný kategorie.“* (Strauss, Corbinová, 1999: 42)

V průběhu rozhovorů jsme si všimli některých typických jevů, které se v rozhovorech s ženami vyskytovaly, proto jsme se rozhodli aplikovat design tzv. zakotvené teorie. Strauss a Corbinová (1999) uvádějí, že pro zakotvenou teorii je charakteristické systematické analyzování dat, které prochází procesem otevřeného, axiálního a selektivního kódování. To je definováno jako proces, kdy *„jsou údaje po otevřeném kódování znovu uspořádány novým způsobem, prostřednictvím vytváření spojení mezi kategoriemi“* (Strauss, Corbinová, s. 70).

Toto nové seskupování se děje paralelně s paradigmatickým modelem, který obsahuje následující složky:

- **Příčinné podmínky** – události, které vedly k nějakému jevu
- **Jev** – centrální myšlenka, na kterou je zaměřen soubor jednání a vzájemných interakcí
- **Kontext** – soubor vlastností, které náleží jevu
- **Intervenující podmínky** – podmínky související se strategií zvládnání jednání
- **Jednání** – Strategie vyvinuté ke zvládnání nebo reagování na jev
- **Následek** – Následky či výsledky jednání

Posledním stadiem zpracování údajů je selektivní kódování a vytvoření paradigmatického modelu. Tento proces Strauss chápe jako zvolení jedné centrální kategorie a postupného uvádění do vztahu ke kategoriím ostatním, přičemž centrální kategorií chápe právě tu, kolem níž jsou integrovány zbývající.

6.1 Transkripce rozhovorů

Kvalitativní rozhovor vyžaduje dovednost, citlivost, koncentraci, interpersonální porozumění a disciplínu. Je proto potřeba, abychom zvážili rozhodnutí ohledně obsahu otázek, jejich formy a pořadí. Důležitá je také délka rozhovoru. Na začátku dotazování se snažíme prolomit případné psychické bariéry a u respondentek zajistit souhlas se záznamem. Jak uvádí Hendl (2005, s. 102) kvalitativní rozhovor není pouze sběrem dat, ale může mít i intervenční charakter.

Rozhovory jsme nahrávali na MP3 s funkcí nahrávání, následně jsme provedli jejich transkripci a očíslování řádků pro další použití. V prepisech jsme vynechali některé pro výzkumné otázky nepodstatné odpovědi, nebo pozměnili některé věty či jejich části z důvodu zachování naprosté anonymity respondentek. Vynechali jsme některé časté slovní výplně, často opakovaná slova a slovní spojení celých vět nebo jejich částí, což jsme

zaznamenali ve větší míře u všech respondentek, což koresponduje s tvrzením Hendla (2005, s. 208) který o transkripci rozhovorů uvádí, že někdy se přenáší text do spisovného jazyka a očišťuje se od dialektu a chyb ve větné skladbě.

6.2 Interpretace výsledků výzkumu

Dle Hendla (2005, s. 281) kvalitativní výzkum většinou zdůrazňuje, že výsledky je nutné uvažovat lokálně v daném kontextu. Obvykle se neusiluje o zobecnění na větší populaci. Zpráva musí obsahovat podrobný popis použitého postupu, sběru dat i metody, jaké výzkumník zvolil, aby zajistil kvalitu výsledků. Zpráva tak obsahuje informace, jak se vyvíjel plán výzkumu. V následující kapitole se seznámíme s interpretací kategorií vzniklých při analýze rozhovorů, což je přínosné pro zodpovězení vedlejších výzkumných otázek a poté pro nalezení odpovědi na hlavní výzkumnou otázku. Seskupením množství kódů jsme dospěli k vytvoření následujících čtyř kategorií:

6.2.1 Kategorie „Nedostatek práce“

První kategorii jsme sestavili seskupením množství pojmů vyskytujících se v odpovědích, které se týkají životního zklamání žen při zjištění skutečnosti, že najít práci a dobře placenou práci není vůbec jednoduché, stejně tak jako vzít na sebe zodpovědnost matky samoživitelky

Kódy:

- Finanční situace
- Nutná volba
- Jednou budu prostitutka
- Řemeslo je zlatý důl
- Beznaděj
- Hledat práci = tvrdá práce

Shrnutí: Výše uvedená, první kategorie nám otevřela cestu k vytvoření odpovědi na první vedlejší otázku výzkumu: **Jaké životní situace ovlivnily osobnost žen tak, že si zvolily práci prostitutky?**

Odpovědi na naše výzkumné otázky nás přivedly ke zjištění, že v současné době, která je známá vysokou nezaměstnaností, se setkáváme i s ženami, které si prostituci jako způsob obživy zvolí z důvodu, že nemohou dlouhodobě najít jiné zaměstnání. Určitou skupinu žen, které se rozhodnou pro dráhu prostitutky představují také ženy, jejichž manžel je nezaměstnaný. Častá může být skutečnost, že jeho žena vydělává prodejem vlastního těla, mu vůbec nevádí, ba naopak, takto vydělaných peněz si užívá, v některých případech dokonce k této pracovní činnosti ženu nabádá či nutí.

Rozhovory s respondentkami nám potvrdily, že jejich rozhodnutí k provozování prostituce je často ovlivněno *deficitem v naplnění základních životních potřeb v dětství a mládí*. Psychická deprivace byla často způsobena rozpadem rodiny a souvisejícími okolnostmi, nedostatkem komunikace ze strany rodičů, školními problémy, slabým prospěchem, nedobrymi sourozeneckými vztahy, absencí otce či sociálním stigmatem rodiny.

6.2.2 Kategorie „Prostředí původní rodiny a vrstevníků“

Druhou kategorii jsme vytvořili na základě seskupení množství kódů týkajících se trávení *volného času* v dětství a rané dospělosti, jak se ženám jevila spolupráce jejich rodičů s nimi v dětském a mladistvém věku.

Kódy:

- Vztahy v rodině
- Pryč z domova
- Úloha vzorů
- Vliv rodiny
- Naše parta
- Pryč s drogou či alkoholem
- Matka pesimistka

- Dětství naruby
- Táhnout za jeden provaz
- Ignorace v rodině
- Pryč s hádkami
- Ignorace v rodině

Shrnutí: Kategorie č. 2 nás přivedla k zodpovězení druhé vedlejší otázky výzkumu:
Jak a s kým trávily během dětství a mladé dospělosti svůj volný čas?

Prostřednictvím rozhovoru s respondentkami jsme šetřením potvrdili skutečnosti odborných výzkumů prováděných v minulosti, že kromě problémové rodiny mají na vývoj člověka významný vliv také party, do nichž v průběhu dětského a mladého věku patřil. Právě vrstevnické skupiny hrají při formování a jednání člověka jednu z důležitých rolí. Na výpovědích dvou informantek si můžeme povšimnout, jakým způsobem přijímají hodnoty a normy své vrstevnické skupiny, v tomto případě se jedná o kouření marihuany. U všech respondentek je patrné, že nevynikaly v žádných zájmových aktivitách, volný čas netrávily s rodinou ani v zájmových institucích, nepěstovaly žádné koníčky, jejich zájem se nesoustředil ani na vzdělávání a zvyšování kvalifikace, rodiče se o trávení jejich volného času nezajímali.

Výzkumné šetření nám umožnilo vyslechnout mnohdy nelehké životní situace žen, které mohly vést k osudu stát se prostitutkou: např. jejich *minulost v rodinném kruhu i vrstevnické skupině*, která pravděpodobně ovlivnila jejich chování a rozhodování a mohla motivovat a vést tyto ženy tím nesprávným směrem.

6.2.3 Kategorie: „Motivace k prostituci“

Kategorie č. 3 „Motivace k prostituci“ je vytvořena na základě pojmů popisujících motivaci žen k účasti na prostituční činnosti. Kategorie obsahuje následující

kódy:

- Peníze na ruku

- Proč se prodávám?
- Životní úroveň
- Rychlý prachy
- Ach ty dluhy...
- Zabezpečit rodinu
- Už žádné šetření
- Půjdu za prachy

Shrnutí: Třetí kategorie „Motivace k prostituci“ přináší odpověď na třetí výzkumnou otázku: **Jaké motivy přivedly ženu prostitutku k provozování prostituční činnosti?**

Výzkumným šetřením jsme z výpovědí respondentek dospěli k závěru, že hlavní motivací žen k prostituci je *potřeba získat finanční prostředky*. Výzkum nás přivedl ke zjištění, že zájem o prostituční činnost u žen vzrůstá s vyššími finančními příjmy, neboť ženám umožní uspokojit touhu dosáhnout lepší životní úrovně, než skýtá styl života žen při běžném povolání. Poznatky z našeho výzkumu potvrzují, že respondentky mají svoji vysněnou životní dráhu, kterou si samy během svého života určily, a která je spojena s jejich představami z dětství. Každá z nich si prošla určitými *krizovými nebo problémovými situacemi*, v důsledku kterých se při rozhodování ocitly na křižovatce, z níž zvolená cesta směřovala k sociálně deviantním cílům s přívlastkem prostituce. Dospěli jsme ke zjištění, že nejčastější motivací je *finanční strádání, nedostatek pracovních nabídek, nízký stupeň vzdělání a kvalifikace, zadluženost, představa rychlého zisku financí*.

6.2.4 Kategorie: Představy versus realita profese“

Kategorie č. 4 obsahuje kódy, které se týkají oblasti vykonávání profese prostitutky a zároveň se podílí na nalezení odpovědi ke čtvrté vedlejší výzkumné otázce, v pořadí již čtvrté:

Jak se vyvíjela prostituční kariéra žen?

Kódy:

- Klídek a pohodlí
- Pánem svého času

- Tučná odměna
- Sex plnými doušky
- Top styl mého života
- Co na to ostatní?
- Alkohol na kuráž
- Hlavně zdraví
- Pasák - to je buzerace
- Pseudonym

Shrnutí: Čtvrtá kategorie obsahuje informace o tom, jak se vyvíjela cesta k prostituci, její začátky, lákadla ze strany klientů, přínos prostituce pro ženy a důvody, proč u této práce, navzdory jejímu nízkému sociálnímu hodnocení ze strany veřejnosti, ženy delší dobu setrvávají. Kategorie soustřeďuje kódy, které se týkají vysněných představ tzv. „žití na vysoké noze“. Tyto představy figurovaly v mysli žen prostitutek v době, než do prostituční kariéry vstoupily, tedy nastiňují nám to, po čem toužily a co bylo silnější, než jejich morální zásady. Kategorie na jednu stranu obsahuje kódy vystihující zklamání z nenaplněných vizí, na druhou stranu zobrazuje méně stinné, ba dokonce povznášející stránky jejich profese.

Čtvrtou výzkumnou otázkou jsme došli ke zjištění, které charakterizuje povolání prostitutky následujícími znaky: *každá z respondentek pracuje pod přezdívkou, během své kariéry se neseťkaly s násilím, typická je stálost zákazníků, většina žen pije alkohol při práci - nejčastěji na přání klienta, jejich okolí je kariéra prostitutky utajena, většinou mají děti, žádná z žen neposkytuje, až na výjimky, sexuální služby s oblibou, některé se bojí odhalení jejich identity, i přes dodržování ochrany svého zdraví má většina z nich občasné obavy z nákazy pohlavně přenosnou chorobou a typická je změna jejich role při práci s klientem.*

6.2.5 Kategorie: Seberealizace a úspěch v profesi

Pátá kategorie nás přivedla k odpovědi na pátou vedlejší otázku: **Jak ženy prostitutky nahlíží na tento způsob obživy a na své já?**

Kódy:

- Kdo vlastně jsem?
- Svléknu šaty za peníze
- Jsem v balíku
- Jsem lepší máma
- Jsem přitažlivá
- Jsem přece matka!
- Jak hluboko jsem klesla
-

Shrnutí: Pátá kategorie soustřeďuje kódy, které se týkají pocitů žen z neatraktivy jejich profese, ze zpytování svědomí, jak obchodují se svým tělem, jak degradovaly lidské intimnosti, kam až zašly pro sílu peněz.

Dle odborných studií neexistují žádné fyzické ani povahové znaky, které by charakterizovaly ženu prostitutku. K provozování prostituce je potřeba určitých psychických předpokladů, které nemusí být vrozené.

Z našeho výzkumu vyplývá, že některé respondentky *disponují nízkým stupněm sebeúcty, málo bohatým hodnotovým žebříčkem, určitou mírou morální lhostejnosti a netečnosti k vlastní identitě*. Tyto vlastnosti mohou být zčásti vrozené a zčásti získané, naučené.

Ženy prostitutky si jistě uvědomují velké zápory své profese, snaží se vžít do situace, že sexbyznys je zkrátka dobře finančně zhodnocený zdroj obživy a s jeho neatraktivitou v očích celého lidstva je potřeba se vyrovnat. Na jedné straně se zde setkáváme *s pozitivním a pravděpodobně motivujícím pocitem, že prostituující žena se cítí být lepší matkou než ty druhé, cítí se být přitažlivá díky komplimentům ze strany klientů, ale navzdory všemu si nepřestává uvědomovat váhu své role matky*. V případech, kdy je dlouhodobý klient na úrovni s jejími službami velmi spokojen, může pro ženu prostituční činnost znamenat dokonce i *její poslání*. Prostitutkami se paradoxně stávají i ženy, které jsou samostatné, inteligentní, informované, umějí převést zodpovědnost samy na sebe.

6.2.6 Kategorie: „Pozitivní zpětná vazba od klientů“

Šestá kategorie nám umožnila zodpovězení otázky: „**Jak ženy prostitutky vnímají své klienty?**“

Kódy:

- Líbím se mu?
- Hra na lásku
- Prý jsem sexy
- Tak zase příště...
- Spokojený klient
- Hřejivé komplimenty

Shrnutí: Kódy šesté kategorie zapadají svým významem do odpovědí respondentek, které se týkají interakce ženy prostitutky a klienta, tedy jak je klientem vnímána a zpětné působení na její pocity.

Náš výzkum přivádí k poznatkům, že klient může na ženě prostitutce pozorovat její iniciativní chování, může mu imponovat její snaha o zesílení všech atributů, kterými zvýrazňuje svoji ženskost, pro muže velmi významnou. Žena prostitutka dává klientovi to, co chce on, tím, že dělá všechno, co si přeje a co vlastně žena běžně nedělá. *Kromě finanční odměny za svou práci může žena prostitutka získávat zpětnou vazbou ještě také vášeň, obdiv, chválu, potřebu se opět příště vrátit. Jestliže žena prostitutka ze strany klienta vnímá obdiv, důvěru, vděk, uspokojení, spokojenost, může nabýt pocitu své vyjimečnosti. To vše jí může pomoci budovat své sebevědomí, sebepojetí a seberealizaci.*

Šestou výzkumnou otázkou jsme získali informace, které se shodují s našimi teoretickými poznatky z odborné literatury, že kromě těchto oboustranně se dostavujících a lidskou psychiku obohacujících pozitiv, je zde i nezanedbatelná hrozba nebezpečí negativní situace s opačným působením. Ze strany klienta se jedná o *potencionální fyzické násilí, nerespektování původně přijatých pravidel při provozování sexuální činnosti, vynucené požívání návykových látek či používání nežádoucích sexuálních praktik na ženě prostitutce. Tyto aktivity mohou vést k vynucenému ukončení sexuálního aktu ze strany ženy prostitutky, což pro ni představuje jednak psychické napětí, stres a možnou finanční újmu.*

Náš výzkum rovněž disponuje poznatky, že žena prostitutka může žít také v *trvalém pocitu nejistoty a strachu z možnosti přenosu pohlavních chorob ze strany klientů. V případě častého prožívání jmenovaných negativních situací může u ní dojít i k dlouhodobé frustraci.*

Tabulka č. 3 : Přehled výsledků otevřeného kódování

Kódy	Kategorie	Dimenzionalizacekategorie
Beznaděj Řemeslo je zlatý důl Finanční situace Nutná volba Jednou budu prostitutka Hledat práci = tvrdá práce	1. NEDOSTATEK PRÁCE	- Míra frustrace - Dlouhodobost - Nespokojenost - Podmíněnost - Dočasnost
Matka pesimistka Vztahy v rodině Pryč z domova Úloha vzorů Vliv rodiny Naše parta Pryč s alkoholem Ignorace v rodině Táhnout za jeden provaz Dětství naruby	2. PROSTŘEDÍ PŮVODNÍ RODINY A VRSTEVNÍKŮ	- Funkční - Nefunkční - Harmonické
Peníze na ruku Proč se prodávám? Životní úroveň Rychlý výdělek Zabezpečit rodinu Už žádné šetření	3. MOTIVACE K PROSTITUCI	- Míra - Pozitivní/Negativní - Vnitřní/Vnější
Start do života Stáli klienti Pohodlí Pánem svého času Tučná odměna Sex plnými doušky Top styl mého života Hlavně zdraví Řemeslo je zlatý důl	4. PŘEDSTAVY VERSUS RALITA PROFESE	- Obsah - Kvalita - Délka - Míra atraktivity - Užitečnost/Prospěšnost
Kdo vlastně jsem? Svléknu šaty za peníze Jsem v balíku Jsem lepší máma Jsem přitažlivá Jsem přece matka!	5. SEBEREALIZACE A ÚSPĚCH V PROFESI	- Pozitivní - Negativní - Gradace - Degradace
Líbím se mu Hra na lásku Prý jsem sexy Tak zase příště Spokejený klient	6. POZITIVNÍ ZPĚTNÁ VAZBA OD KLIENTŮ	- Tolerance - Přijetí - Pochopení - Spokojenost - Kompenzace

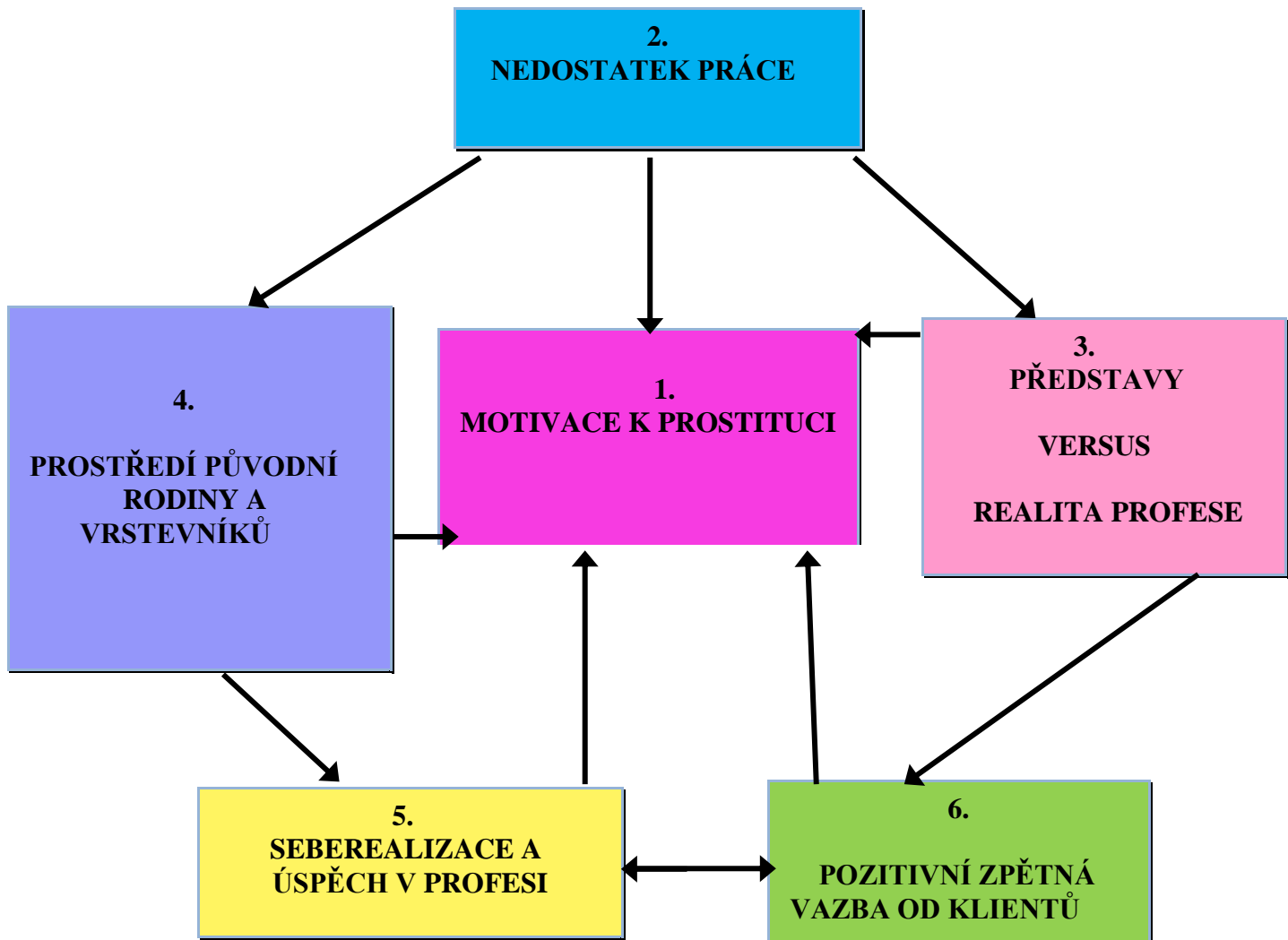
Zdroj: vlastní výzkum, realizovaný dne 7.7 – 25. 8. 2014

Tabulka č. 4 : Přehled kategorií a příslušných datových úryvků

Kategorie 1 - 6	Datové úryvky
Nedostatek práce	<ol style="list-style-type: none"> 1. ...chtěla jsem něco jiného dělat, to víte, že jo, ale práce není... 2. ...pro mě je nevýhodou tato práce vůbec. Protože, nikdy jsem nepomyslela na to, že ji budu dělat...ale nic jiného nemám... 3. ...pracovala jsem jako hosteska a telefonní operátorka, byla jsem na roztrhání a peněz málo, začala jsem se proto rozhlížet jinde...
Prostředí původní rodiny a vrstevníků	<ol style="list-style-type: none"> 1. ...moc si nás nevšíkali, někdy o prázdninách nás strčili do tábora... 2. ...oba rodiče byli dost nemocní, otec byl v invalidním, matka silnou cukrovku... 3. ...no alkohol...vlastně občas i drogy a nějaký to domácí násilí byly... 4. ...naši si nás nikdy moc nevšíkali...
Motivace k prostituci	<ol style="list-style-type: none"> 1. ...prostě jsem potřebovala ty prachy fakt nutně... 2. ...o jiné práci určitě nepřemýšlím, na tu jsem moc líná... 3. ...asi jako každá jiná ženská, která to udělá...kvůli penězům... 4. ...a důvody? Jednoznačně peníze. A taky ta svoboda...
Představy versus realita profese	<ol style="list-style-type: none"> 1. ...asi žádná z nás by neřekla, že se na první schůzku a první sex s klientem těšila... 2. ...no prostě si řeknete, že musíte, že bez peněz to nejde, a tak se zatnete a jdete. Pokaždé jsem chtěla zase utéct... 3. ...poprvé ně to dohodla kámoška, já jsem odvahu ztratila. Prostě jsem utekla... 4. ...bylo mi nanic...časem jsem si nějak zvykla...
Seberealizace, úspěch v profesi	<ol style="list-style-type: none"> 1. ...jako žena se cítím sexy, užívám si hezkých mužů a ty ostatní si v duchu při práci nahrazuji někým jiným... 2. ...cítím se, jako normální žena, nijak špatně si nepřipadám, klienty si vybírám... 3. ...jako máma jsem možná lepší než ty ostatní...
Pozitivní zpětná vazba od klientů	<ol style="list-style-type: none"> 1. ... líbí se mi např., že se mi stále vracejí klienti, kteří jsou na úrovni a jsou spokojeni s mými službami. Považuji to za úspěch. Líbí se mi, že ne vždy je kontakt s nimi pouze o sexu ... 2. ...pro mě je důležitý, že se mu líbím a že zas přijde... 3. ...nejraději mám stále klienty, protože oba víme, co od sebe můžeme očekávat...

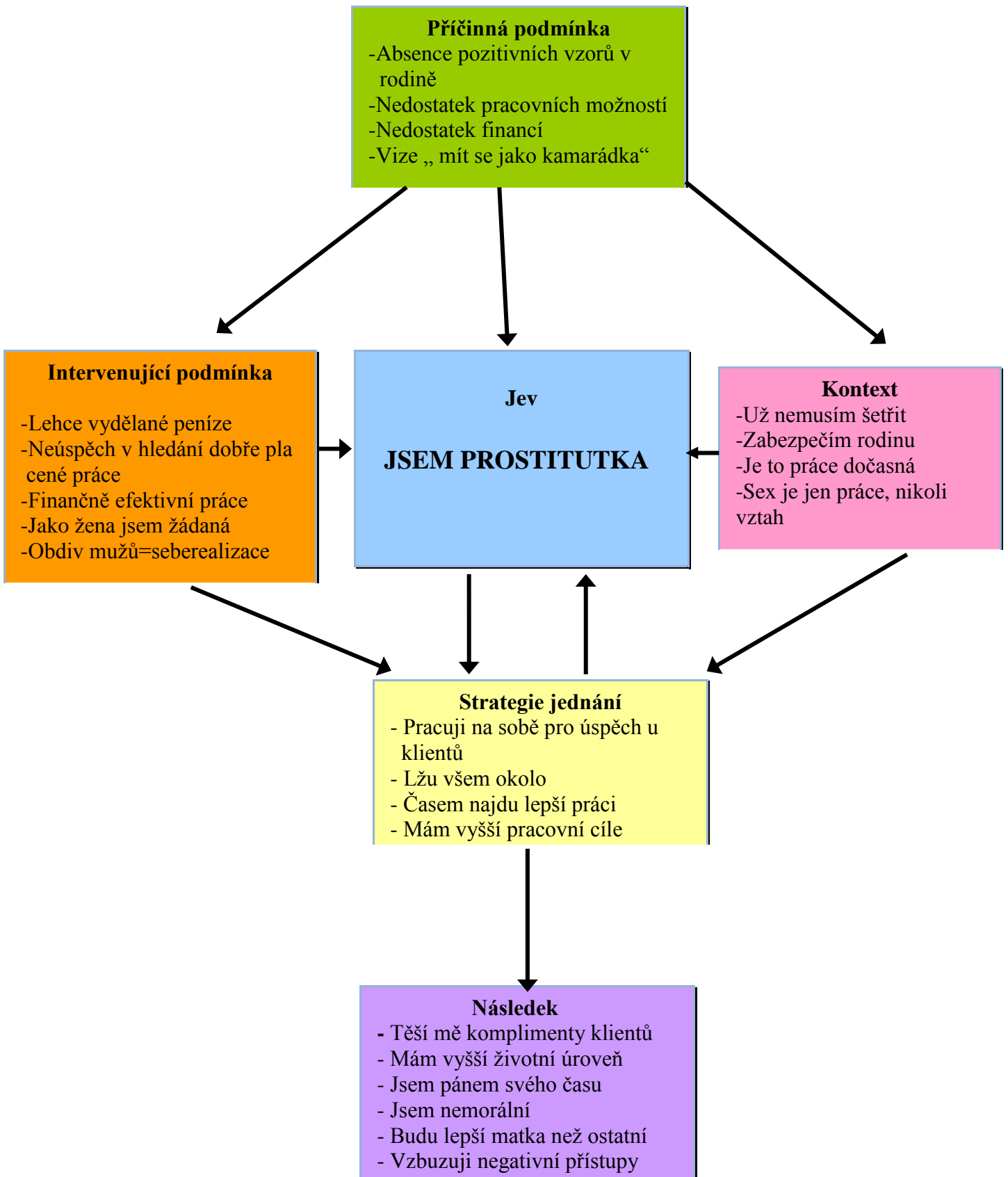
Zdroj: vlastní výzkum, realizovaný dne 7.7 – 25. 8. 2014

OBR. 1: Grafické kódovací schéma I: **Axiální kódování** znázorňující vztahy mezi kategoriemi

„Na otevřené kódování navazuje technika axiálního kódování. V rámci axiálního kódování pracujeme s vytvořenými kategoriemi, které přiřazujeme k paradigmatickému modelu. Za pomoci axiálního kódování jsou údaje uspořádány novým způsobem, který „zahrnuje podmiňující vlivy, kontext, strategie jednání a interakce a následky“. (Strauss, Corbinová, 1999, s. 70)

OBR. 2: Grafické kódovací schéma II: **Paradigmatický model** znázorňující závislost kategorií

Abychom mohli data určitým způsobem ukotvit a vzájemně propojit, použili jsme model, který sestavili Strauss a Corbinová.

„Důležitá rozhodnutí činí výzkumník, který se musí rozhodnout, která z kategorií odpovídá základnímu jevu, která určuje a popisuje kontext, intervenující a příčinné podmínky, strategie jednání a následek.“ (Strauss, Corbinová, 1999, s. 223)

PŘÍČINNÉ PODMÍNKY = události vedoucí k jevu, kterým je **motivace k volbě povolání**

JEV = centrální myšlenka - motivace k prostituci, na kterou je zaměřen soubor jednání a vzájemných interakcí.

KONTEXT = soubor vlastností náležejících jevu – tato práce je dočasná, schopnost zabezpečit rodinu, práce nebrání v možnosti vést partnerský život (pracovní sex není vztah), není nutné šetřit

INTERVENUJÍCÍ PODMÍNKY = podmínky související se strategií zvládnání jednání- např. prostituce jako sociálně nízko hodnocená práce, prostituce jako finančně efektivní práce, neúspěch v hledání jiné dobře placené práce.

STRATEGIE JEDNÁNÍ = strategie vyvinuté ke zvládnání nebo reagování na jev – např. zdokonalování své vizáže, zajištění si soukromí, plány do budoucna, lhaní blízkým.

NÁSLEDEK = vyšší životní úroveň a životní styl díky financím, kompenzační seberealizace, odsouzení společností vzbuzováním negativních přístupů a emocí.

Naplnění tohoto modelového postupu jsme se věnovali v analytické části práce.

7 SHRNU TÍ

Z analýzy dat vyplývá, že prostituce je respondentkami vnímána jako profese a zároveň je toto pojetí nejschůdnější pro sebehodnocení těchto žen. Otázku budoucnosti spojuje většina respondentek s odchodem ze sexbyznysu.

Po provedeném výzkumném šetření se nám jeví jako hlavní důvod, který motivoval respondentky k provozování prostituce, *potřeba získat finanční prostředky* a zájem o tuto činnost je tím lákavější, čím vyšší finanční příjmy ženám slibuje. Tato skutečnost jim umožní vyšší životní úroveň ve srovnání se stylem života žen při běžném povolání. Mezi hlavní příčiny motivace žen k prostituci řadíme *rodinné prostředí* s deprivacími vlivy, *vrstevnické skupiny*, které se často vyznačují sociálně patologickými jevy a *vzdělání*, které svojí nedostatečností omezuje možnosti ve volbě povolání a nalezení dobře placené práce.

- **rodinné prostředí**

Největší vliv na motivaci žen k prostituci má pravděpodobně sociálně patologické rodinné prostředí, ve kterém tyto ženy a dívky prožily své dětství a které je zároveň nejnápadnějším faktorem odlišujícím ženy prostitutky od ostatních žen.

„Prostitutky mnohem častěji pocházejí z neúplných nebo rozháraných rodin, soužití rodičů hodnotí jako méně šťastné, matky byly častěji panovačné a tvrdé, u rodičů se častěji vyskytoval alkoholismus“. (Uzel, 1991, s. 141) Chmelík (2003) uvádí, že často utíkají z domova už v dětství a nezbývá jim nic jiného než se živit prostitucí. Určujícím faktorem prostitučního chování žen jsou tedy rodinné poměry, atmosféra, ve které dívky vyrůstají. Jelikož procento rozvodů v současné době stále stoupá, není to jistě dobrým vkladem a perspektivou pro děvčata takových manželství (Uzel, 1991).

Souhlasíme s názorem, že chování mládeže úzce souvisí se stavem společnosti. Při honbě za kariérou a penězi rodiče nemají čas na výchovu, city a lásku dětem nahrazují tím, že jim koupí všechno, o co si řeknou (Janula, 2010).

- **vrstevnické skupiny**

Problematika vzorů, tzv. role models, se týká také vrstevnické skupiny a kamarádů. Pozitivní role kamarádů spočívá zejména v podpoře při dosahování zvolených cílů, může vést ke zvýšení úsilí a profesní orientaci.

ZÁVĚR

K vybranému tématu jsme se snažili přistupovat bez předsudků a s přihlédnutím k jedinečnosti každého lidského života. I když jsme po nastudování literatury k tématu a po zpracování teoretické části diplomové práce získali určitý náhled na problematiku, snažili jsme se vyhnout předjímání možného výsledného šetření.

Z literatury vyplývá, že klasickým příkladem statisticky nejčastějších příčin prostituce je, že budoucí prostitutka ve své minulosti vyrůstala v dětském domově, je menšinové národnosti, případně cizinka, nebo si vydělávala tělem, aby získala peníze na drogy, dále psychická deprivace dětí v důsledku nedostatečného naplňování základních životních potřeb. Empirické výzkumy dokazují, že všechny prostituující dívky měly známky psychické deprivace. Příčinou může být rozpad rodiny, domácí násilí, tělesné a psychické týrání, nedostatek komunikace, školní problémy, absence otce či sociální stigma rodiny. Nabízí se vysvětlení, že ty ženy, které měly takto těžký osud, nebo se dostaly až na dno společnosti, se většinou ubíraly na dráhu prostituce.

Ze všech příběhů v našem výzkumu, které jsme prostřednictvím rozhovorů vyslechli, vyplývá, že celý život je o potřebách a jejich uspokojování, ovšem často také o uspokojování potřeb druhých, prostřednictvím těchto žen. Získané rozhovory měly jeden společný znak - každá z respondentek je k prostituční činnosti přiváděna za účelem finančního zisku a zvýšení životní úrovně své i svojí rodiny.

Z rozhovorů také vyplývá, že respondentky většinou považují prostituci za práci jako je každá jiná, a pokud je trápí její negativní hodnocení ze strany okolí, snaží se v očích blízkých lidí ze svého způsobu obživy vylhat a tyto ubíjející myšlenky v sobě potlačit. Určitou kompenzací negativních pocitů vždy představují získané finanční prostředky pro sebe a svou rodinu. Vymezení sexbyznysu jako zaměstnání představuje tedy zároveň určitou strategii vyrovnání se s jejím charakterem.

Dle našeho výzkumu se délka tohoto druhu obživy u prostituujících žen pohybuje v rozmezí od čtyř do osmi let. Některé prostituující ženy hovoří o tomto povolání jako o chybě, která pro ně sex učinila konzumní záležitostí s chybějící intimitou. Z našeho pohledu tyto ženy současně také ztrácejí hodnotu peněz, anebo se pro ně finance naopak stávají extrémně důležitými.

Z pohledu sociální pedagogiky diplomová práce ukazuje, i že člověk, který se pohybuje v prostředí jistého sociálně rizikového chování, může svým jednáním pomoci někomu, jako je rodina. Rozhovory se ženami, které se pohybují v prostředí prostitučních služeb, naopak dokazují, jak může nevratně člověka poznamenat špatným příkladem, zanedbanou výchovou, nedůvěrou a neschopností finančně pomoci jeho vlastní rodina. Znalosti, dovednosti a správné návyky by však měl člověk dostat v rodině a ve škole ještě dříve, než odejde do dospělého života.

Na základě našich poznatků získaných z rozhovorů navrhuje tato opatření, která mohou být *přínosem pro praxi*:

- **do školní výuky zařadit více mediální výuky a výchovy k finanční gramotnosti,**
- **věnovat mnohem větší pozornost sexuální výchově, která by zahrnovala témata možného sexuálního násilí, jeho prevenci a případné nápravě již vzniklých škod na psychice mladých obětí,**
- **u mladistvých podporovat rozvoj morálních a kulturních hodnot jako protipól pro povrchní hodnoty konzumního života prezentovaného masmédií,**
- **neopomíjet důležitost celospolečenských opatření vedoucích k odstranění funkční negramotnosti prostřednictvím rozvoje rekvalifikačních možností a aktualizace kvalifikace dle potřeb trhu práce,**
- **je potřebné podat pomocnou ruku těm, kteří chtějí svoji životní situaci změnit, ale sami nevědí, jakým způsobem toho dosáhnout,**
- **v rámci rozvoje výchovy a vzdělávání na poli vzdělávacích institucí kromě pedagogů dbát na zastoupení dalších důležitých profesí jako je školní psycholog, výchovný poradce a sociální pedagog neboli školní metodik prevence rizikového chování, které by měla mít každá větší škola,**
- **vyžadovat od školního výchovného poradce zvládnutí celého souboru vysoce specializovaných kompetencí pro výkon individuálního poradenství jako např. *pomáhat studentům s elementární životní orientací a společenským zařazením, pomoci najít správný životní a***

profesní směr, poskytovat vhodná doporučení k profesnímu zaměření, prospěšná je zároveň jeho spolupráce se školním psychologem a PPP,

- **zabezpečit ve školách funkci školního psychologa, který spolupracuje při diagnostice výukových a výchovných problémů žáků, podílí se na prevenci školní neúspěšnosti a nabízí pomoc při volbě povolání,**
- **zabezpečit ve školách funkci soc. pedagoga, jehož schopnost diagnostikovat prostředí i jedince, schopnost využívat metod sociálně pedagogické prevence a terapie může být přínosem v prevenci sociálně patologických jevů,**
- **zahrnovat do školních vzdělávacích programů jednotlivých škol oblast výchovy, která se týká volby povolání – např. zařazení předmětu *volba povolání* v rámci předmětu pracovní činnosti.**

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BARTLOVÁ, Sylva. *Sociální patologie*. Vyd. 1. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví v Brně, 1998. 53 s ISBN 8070132590.
- [2] BASSERMAN, L., *Nejstarší řemeslo, kulturní dějiny prostituce*, Praha: Mladá fronta, 1993, ISBN 80-204-0363-9
- [3] BLÁHA, R. (2008). *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. Praha: Lexis Nexis CZ s.r.o.
- [4] COLEMAN, James William a Harold R. KERBO. *Social problems*. 9th ed. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education, 2006, 582 s. ISBN 01-315-4053-X.
- [5] GIRTLE, R. *Okrajové sociální kultury*. Brno: Masarykova univerzita, 2001. ISBN 80-210-2728-2.
- [6] GLUCHMAN, V. *Člověk a morálka*. Brno: Doplněk, 1997. ISBN 80-85765-95-0.
- [7] HENDL, J., *Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace*, Praha: Portál, 2005, 407 s., ISBN 80-7367-04-02
- [8] HOCK, R. R., *Human sexuality*, Upper Saddle River: Pearson Prentice Hall, 2007, 654 s., 0132616866
- [9] HUGHES, Donna M. *Prostitution: Causes and Solution*. Spain, 2004. Professor & Carlson Endowed Chair in Women's Studies. University of Rhode Island.
- [10] CHMELÍK J. a kol. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, Praha Portál, 2003, 201 s., ISBN: 80-7178-739-6
- [11] KIMMEL, M., *The sexual self : the construction of sexual scripts*, Nashville, TN: Vanderbilt University Press, 2007, 155 s., ISBN 97-8082-651-558-2
- [12] KOLENČÍK, M. *Svet nepoznanej reality: história a súčasnosť prostitúcie*. Ťilina L. A. X. media, s.r.o, 2000. ISBN 80-968498-6-7
- [13] KRAUS, B. *Sociální patologie*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. ISBN 978-80-7041-896-3.

- [14] KUBÁLKOVÁ, P., ČÁSLAVSKÁ, W. T. *Ženy a česká společnost: Hodnocení implementace Pekingské akční platformy na národní a mezinárodní úrovni*, Peking, Praha 2010: Fridrich Ebert Stiftung.
- [15] LACROIX, Paul. *Dějiny prostituce*. Olomouc: Fontána [Olomouc], 2003. 185 s. ISBN 807336056X
- [16] LENDEROVÁ, Milena. *Chytila patrola...aneb prostituce za Rakouska i republiky*. Praha: Karolinum, 2002, 222s. ISBN80-246-0379-9.
- [17] MALINOVÁ, H. a ŠÍDOVÁ, L. (2007). *Ženy poskytující placené sexuální služby*. In Nedělníková, D. a kol. (Eds.), *Metodická příručka pro výkon terénní sociální práce*. (s. 108- 120). Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě
- [18] MATOUŠEK, O., a kol. *Sociální práce v praxi*. Praha: Portál, 2005. 352 s. ISBN 80-7367- 002-X
- [19] MATOUŠEK, Oldřich, KROFTOVÁ, Andrea. *Mládež a delikvence*. Praha: Portál, 1998. 335 s. ISBN 80-7178-226-2.
- [20] MATOUŠEK, P. *Šlapeme spolu. Instituce pouliční prostituce*. Praha, 2004. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Fakulta sociálních věd. Katedra sociologie. Konzultant PhDr. Olga Šmídová.
- [21] MUNKOVÁ, Gabriela. *Sociální deviace: přehled sociologických teorií*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2001, 134 s. ISBN 80-246-0279-2.
- [22] NAKONEČNÝ, Milan, 1997. *Motivace lidského chování*. Praha: Academia. ISBN 80-200-0592-7.
- [23] NAKONEČNÝ, Milan, 2009. *Sociální psychologie*. 2. vyd. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1679-9.
- [24] NOVÝ, Lubomír. *Životní dráha jako sociologický problém*. 1. vyd. Brno: Univerzita J. E. Purkyně, 1989, 150 s. ISBN 80-210-0187-9.
- [25] PELIKÁN, Jiří. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 1998, 270 s. ISBN 9788024619163.
- [26] PERGLEROVÁ, Milena. *Metody a techniky soc.výzkumu*. Praha: Portál, 2008, 272 s. ISBN 978-80-247-1369-4

- [27] PŘADKA, Milan a kol. *Kapitoly ze sociální pedagogiky*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004, 45 s. ISBN 80-210-3469-6.
- [28] SOCHŮREK, J. *Vybrané kapitoly ze sociální patologie*. I. díl, Úvod do sociální patologie, sociálně patologické skupiny. Liberec: Technická univerzita, 2001. ISBN 80-7083-494-3.
- [29] SOCHŮREK, J. *Vybrané kapitoly ze sociální patologie*. II. díl, *Sociálně patologické jevy*. Liberec: Technická univerzita, 2001. ISBN 80-7083-495-1.
- [30] STOUT, K. D., Beverly MCPHAIL. *Confronting sexism and violence against women: a challenge for social work*. New York: Longman, 1998, 348 s. ISBN 08-013-1757-6.
- [31] STRAUSS, A., CORBINOVÁ J., *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*, Brno: Albert Sdružení Podané ruce, 1999, 196 s., ISBN 80-85834-64
- [32] ŠVARŤÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, Klára, a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007, 377 s. ISBN 978-80-7367-313-0.
- [33] TERYNGEL, J. *Podnikání, právo, sex a erotika*. Praha: NUGA, 1991. ISBN 80-900271-4-8.
- [34] TICHÝ, Michal. *Práce se sociálně neadaptovanými klienty*. Vyd. 1. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2007, 251 s. ISBN 80-736-8310-5.
- [35] TRÁVNÍČKOVÁ, I. *Obchodování se ženami z pohledu České republiky*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. ISBN 80-7338-030-7.
- [36] TYGGEY, M. *For Love or Money: Pimps and the management of sex work*. London: Carole F. Willis, 2000. ISBN 1-84082-544-8.
- [37] URBAN, Lukáš, DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 167 s. ISBN 978-80-7380-133-5.
- [38] WEISS, P. (2011). *Trendy a rizikové faktory v sexuálním chování a v sexuálních postojích obyvatel České republiky na začátku 21. století*. In

- Gillerová, I., Kebza, V., Rymeš, M. a kol. Psychologické aspekty změn v České společnosti: Člověk na přelomu tisíciletí. (s. 69-83). Praha: Grada.
- [39] WILSON, J. Q., *Co je morální a jak to poznáme?* Praha: Občanský institut, 1994. ISBN neuvedeno.
- [40] ZIKMUNDOVÁ, M. a WEISS, P. *Motivace žen k prostituci*. Československá psychologie, 2004, XI. VIII/5.433-437.
- [41] ZVĚŘINA, J. *Sexuologie (nejen) pro právníky*. Brno: CERM, 2003. ISBN 80-7204-264-5.
- [42] PARKER, J.: How Prostitution Works. In: *Prostitution Research & Education*. Dostupné z internetu: < http://www.prostitutionresearch.com/how_prostitution_works/000012.html>. 21. 2. 2006. 21:24.
- [43] Prevence kriminality: Archiv - červen 2008 (Úvod). MINISTERSTVO VNITRA ČR. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. © 2000 [cit. 2012-01-30] Dostupné z:<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/prevence/priority/prostituce/uvod.html>
- [44] Projekt Šance, o. s. [online]. 2012 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.sance.info/index.php>
- [45] Projekt Viktorie. Streetwork [online]. 2012 [cit. 2013-04-17]. Dostupné z: <http://kcentrum.cpdm.cz/index.php?page=page&kid=208>
- [46] Rozkoš bez rizika [online]. 2010 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.rozkosbezrizika.cz>
- [47] Rozkoš bez rizika. [Http://www.rozkosbezrizika.cz/userdata/soubor_1.pdf](http://www.rozkosbezrizika.cz/userdata/soubor_1.pdf). 8-9
- [48] www.rozkosbezrizika.cz/.../rozhovor-r-r-s-radimem-uzlem-o-sexualni-vychova
- [49] Etický rámec výzkumu MŠMT (<http://www.msmt.cz/vyzkum/eticky-ramec-vyzkumu-1>).
- [50] www.novinky.cz › Žena › Vztahy a sex
- [51] Srov. Bronková, J. Závěrečný dokument symposia o boji s prostitucí. http://www.radiovaticana.cz/clanek_print.php4?id=4147

[52] WEISS, P., *Sexuální deviace u žen* (citováno 10. listopadu 2005). Dostupný z: <http://archiv.neviditelnypes.zpravy.cz>.

World wide prostitution [online]. 2010 [cit. 2013-03-31]. Dostupné z: <http://worldwideprostitution.com/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

tzv.	Tak zvaný
s	Strana
DP	Diplomová práce
ČR	Česká republika
č.	Číslo
apod.	A podobně
atd.	A tak dále
Sb.	Sbírky
R1,R2,R3,R4,R5	Respondent 1,2,3,4,5
Ot.	Otázka
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
Tab.	Tabulka
Obr.	Obrázek
Cit.	Citace

SEZNAM OBRÁZKŮ

OBR. 1: Grafické kódovací schéma I- **Axiální kódování, vztahy mezi kategoriemi**

OBR. 2: Grafické kódovací schéma II: **Paradigmatický model**

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Časový plán realizace výzkumu

Tabulka č. 2: Charakteristika výzkumného vzorku

Tabulka č. 3 : Přehled výsledků otevřeného kódování

Tabulka č. 4 : Přehled kategorií a příslušných datových úryvků

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA PI: Hlavní a vedlejší výzkumné otázky

PŘÍLOHA PII: Rozhovor s respondentkou RI

PŘÍLOHA PIII: Rozhovor s respondentkou RII

PŘÍLOHA PIV: Rozhovor s respondentkou RIII

PŘÍLOHA PV: Rozhovor s respondentkou RIV

PŘÍLOHA PVI: Rozhovor s respondentkou RV

PŘÍLOHA P I: ZÁKLADNÍ A VEDLEJŠÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY

HVO - hlavní výzkumná otázka

VVO - vedlejší výzkumná otázka

HVO: *Jaké motivy vedou u žen k volbě povolání prostitutky?*

VVO 1: Jaké životní situace ovlivnily osobnost žen tak, že si zvolily práci prostitutky?

- Rozvzpomenete se na své dětství?
- Můžete ze svého dětství něco zajímavého povyprávět?
- Měla jste s rodiči často závažné konflikty?
- Čím jste v rodině trpěla nejvíce, co vám nejvíce vadilo?

VVO 2: Jak a s kým trávily ženy prostitutky během dětství a mladé dospělosti svůj volný čas?

- Čím jste se nejraději zabývala ve volném čase?
- Trávila jste volný čas s rodiči často nebo vůbec?
- Měla jste někdy nějakou partu, do které jste patřila?
- Mohla byste povyprávět o svých zážitcích v partě?

VVO 3: Jaké motivy přivedly ženy prostitutky k provozování prostituční činnosti?

- Máte v současné době rodinu – manžela, děti?
- Vaše příjmy představují pro vás a vaši rodinu hlavní zdroj zabezpečení?
- Dokážete se zamyslet nad tím, proč děláte tuto práci a ne jinou?
- Strádala jste dříve po finanční stránce, a jak je tomu nyní?

VVO 4: Jak se vyvíjela prostituční kariéra žen?

- V jakém věku jste poskytla pohlavní styk za peníze poprvé?
- Jakým způsobem jste se zkontaktovala s prvním klientem?
- Jaké byly vaše emoce tváří v tvář s prvním klientem, měla jste strach, trému, nebo jste cítila lhostejnost?
- Jaké pocity se ve vás po prvním sexuálním aktu zůstaly?
- Řekla jste si, že půjdete příště znovu nebo už nikdy více?
- Proč jste znovu poskytla pohlavní styk za peníze?
- Jak to bylo dál, něco vás nutilo jít znovu a znovu?

VVO 5: Jak ženy prostitutky nahlíží na tento způsob obživy a na své já?

- Jak dlouho již prostituci provozujete?
- Jaká pozitiva a naopak negativa povolání prostitutky si uvědomujete?
- Jaké vidíte výhody a nevýhody tohoto zaměstnání?
- Existuje něco, co se vám na tomto způsobu obživy líbí?
- Je něco, co vám na této práci hodně překáží? Mohla byste mi uvést příklad?
- Jak jste spokojená s finanční odměnou za svou práci?
- Jak vidíte situaci do budoucna, chtěla byste ukončit dráhu prostitutky?
- Jak se cítíte coby matka a prostitutka v jedné osobě?
- Jak si připadáte, když opouštíte klienta (práci) a vracíte se domů?
- Máte někdy pocit, že byste do této práce raději už nikdy nešla?
- Kdybyste dostala nabídku jiného zaměstnání, jak byste se zachovala?

VVO6: Jak ženy prostitutky vnímají své klienty?

- Jaké máte pocity, když klamete svou rodinu, přátele a známé?
- Bojíte se, že se to přece jen dovědí?
- Vyhýbáte se někdy svým známým, abyste nemusela nic předstírat?
- Přepadají vás někdy pocity, že to už stejně všichni vědí a že vás zavrhlí?

PŘÍLOHA P II: ROZHOVOR S RESPONDENTKOU Č. 1

Ot: Nebudete se zlobit, když se Vás zeptám nejprve na Váš věk?

R1: *Né...to mi nevadí...když to potřebujete....*

Ot: *Kolik je Vám tedy let, prosím,?*

R1: *Šestatadvacet..*

Ot: **Vzpomenete si na své dětství? Mohla byste mi o svém dětství něco zajímavého povyprávět a také např. zda jste měli s rodiči někdy nějaké konflikty?**

R 1: *„S rodiči jsem měla vztah docela dobrý ... Jako malá jsem se měla dobře, měla jsem doma všechno, jo. Žádné problémy doma, ani ve škole, nikde jsem neměla...fakt se nepamatuju , že bych měla. Možná na střední něco bylo, jo, to víte puberťačka, no... jináč nic.. My jsme to měli doma dobrý. Nó... ale fakt je ten, že naši... ti se někdy hádali docela dost. Někdy to bylo drsný, to je fakt.*

Ot: **Kvůli čemu se nejčastěji hádali ?**

Úloha vzorů

R 1: *Oni.... kvůli tomu , že otec občas chodil pozdě... a taky nebyl čistej.*

Ot: **Prosím? Jak to myslíte –„ čistej“?**

R 1: *No jako že si vobčas něco dal.... nebo ták. Ale bordel nedělal, to ne....akorát že pak nebyly prachy.*

Vliv rodiny

Ot: **Snažila jste se to nějak ovlivnit? Vadilo vám to?**

R1: *No jedno mi to nebylo... ale stejně se s tím nic nedalo dělat.*

Ot: **Rodiče byli zaměstnaní ?**

R 1 : *Otec jo, no..... ten byl zedník a matka šila rukavice. Někdy taky tu práci neměla.*

Ot: **Máte sourozence?**

R1: *Mám dva nevlastní bráchy, no.... a jsou o dost starší. Ono ani pak už doma nebydleli, ani se nějak nevidáme...no.*

Ot: Měla jste někdy nějakou partu, do které jste patřila? Mohla byste mi povyprávět o tom, co jste se svou partou obvykle dělali? Mám na mysli váš volný čas, bývali jste hodně spolu jako rodina, jezdili jste někam s rodiči?

R1: *To né...naši nejezdili nikam... a já jó, jasně... s kamarádama na nějaký akce a tak. Parta byla. Jo, to si bez nich teda ani neumím představit. To jsme byli ještě hodně mladý, když nám*

Naše parta

kámoš donesl trávu. ... No tak tedá... mě to moc nechutnalo.... ze začátku. Mě potom byloděsně zle, ale nikomu jsem to radši ani neříkala, protože by to vypadalo blbě, no....vypadala bych jako blbec. Každý si v tom liboval, tak jsem radši nic neříkala. ... Tak jasně.... přece všichni táhnou za jeden provaz, ne?

Táhnout za jeden provaz

Ot: čím jste se původně vyučila?

R1: Mám jen osmiletku. Ale chci si něco dodělat...časem.

Ot: Kolik let provozujete prostituci? Pracovala jste předtím v jiném zaměstnání?

R1: *Dělám to 4,5 roku. Nóo, pomáhala jsem nějakou dobu mámě...šila jsem taky ty rukavice...teda pokoušela jsem se. U toho se nedalo vydržet, byla to divná sestava. Nóo....myslim takový ty babky, jak pořád proti mně cosi měly a nikdy jsem jako neudělala nic dobře a taky tam nic moc za to nedávali. Tak teda kvůli tomu jsem od toho utekla.*

Finanční situace

Ot: Máte v současné době manžela, rodinu, děti? Co si Váš manžel nebo přítel myslí o Vaší práci, ví o ní vůbec?

R1: *Manžela nemám, přítele mám. Ááá...mám dítě, devítiletý, to mám ale s jiným. Přítel, ten nic netuší ale. Jako že tohle dělám. Naštěstí, no.....jinak, no fakt to by bylo docela haló. Ale co mám dělat, je to málo, co on přinese, to by se fakt nedalo. On taky platí na dvě svoje děti.*

Ot: A co mu tedy říkáte, co se týká výplat, které domů nosíte, nediví se, kde si vyděláváte? Bydlíte asi spolu, nebo ne?

R1: *Myslí, že pomáhám mamce furt – jako předtím..... a taky, že chodím různě uklízet. Moc se neptá a pravda je, že taky prostě tam všechny ty prachy nedávám. Ale hlavně já to jistím, no....to fakt teda jo.*

Zabezpečit rodinu

Ot: **Jaký byl Váš kontakt s 1. klientem a kolik Vám bylo let a jaké byly např. Vaše emoce, měla jste strach, trému, nebo jste cítila lhostejnost? Jak to tedy poprvé bylo?**

R1: *No poprvé... to bylo...no prostě mi to dohodla kámoška, byla v tom už zběhlá. Poprvé jsem odvahu ztratila. Prostě jsem utekla. Ale pak jsem se za chvíli vrátila, protože jsem potřebovala ty prachy fakt nutně. V hlavě se mně honilo, jestli to někdy vůbec dokážu.*

Jednou budu prostitutka

To bych všechno nerada povídala. Byl hodně starší než já a ...jestli jsem se bála, no...to ani nééé...jen mně to přišlo hodně divný, byl cizí, no fakt prostě úplně cizí ...bylo mi pak totálně nanič.

Ot: **Řekla jste si tenkrát, že už nikdy více nepůjdete, nebo že naopak - půjdete znovu, nebo Vám to bylo lhostejné?**

R1: *Jasně, že jsem řekla, že už nikdy...(smích), jenže vidíte u těch ženských tu životní úroveň a chcete to také tak, nóó.... je to tak, lhostejnost tady určitě nebyla – anai trochu.*

Pomyslíte na rodinu, a tak...a co všechno potřebuju.

Životní úroveň

Ot: **A jak to bylo potom – nutilo Vás to znovu a znovu?**

R1: *No prost si řeknete, že musíte, že bez peněz to nejde, a tak se zatnete a jdete. Pokaždé jsem chtěla zase utéct. Ale řekla jsem si - je to prostě práce, musím do práce, jinak to nejde.*

Nutná volba

Ot: **Pijete někdy při práci alkohol?**

R1: *Ano, skoro vždycky. Chlapi to tak chtějí.*

Ot: **Prozradíte klientovi Vaše jméno?**

R1: *No to určitě né, to bych neudělala...nikdy!...nechám si říkat jinak...to má každá...nějakou přezdívku, víte?*

Ot: **A co přenos nějakých pohlavních nemocí, nemáte při práci strach, že onemocníte?**

R1: *No to ani né, to si ohlídám...to je první na co člověk pomýšlí...zdraví a penízky...
... (smích)*

Hlavně zdraví

Ot: **Uvědomujete si nevýhody této práce, zda převládají, nebo se Vám na ní něco dokonce i líbí, jaká pozitiva a negativa tedy vnímáte?**

R1: *Pro mě je nevýhodou tato práce vůbec. Protože, nikdy jsem nepomyslela na to, že ji budu dělat. Chtěla jsem být zdravotní sestra. Ale nechtělo se mi jít už dál do školy. Nevýhodné je to, že se musí člověk o výdělek dělit..... s pasákem myslím teda no..... A taky není vždycky klient tak, aby se mi líbil, je hrubý třeba ...jako svrchovaný a tak. No líbí se mi třeba ten výdělek, pracovní doba není dlouhá, mám dost volna, nejdu každý den, klienti se mi vracejí, takže jsou spokojený asi (smích)...takže to je docela dost dobrý, no.*

PŘÍLOHA P III: ROZHOVOR S RESPONDENTKOU Č. 2

Ot: Na začátku se zeptám, kolik je ti let, vypadáš velmi mladě...?

R2: *Nooo - já mám 24 roků...(smích)*

Ot: Opravdu, to se mi skoro nechce uvěřit, to jsi mě překvapila!

R2: *Vážně...vážně je mi tolik... (smích a pro důkaz vytáhla OP – opravdu jí bylo 24)*

Ot: Dobře, omlouvám se za nedůvěru opravdu vypadáš velmi mladě. Takže můžeš mně, prosím, nejprve říct, zda máš děti a pak popsat třeba situaci ve tvé rodině, v době když jsi byla malá? Měla jsi oba rodiče, nebo byli rozvedení? Vycházeli jste spolu? Případně - zda pocházíš z bohatší rodiny nebo naopak?

R2: *Já děti nemám...a naše rodina? No nedá se říct, že bysme byli nějak bohatí, ale nemůžu tvrdit, že by mi něco scházelo. Vždycky jsme tak nějak vyšli. Rodiče jsem měla samozřejmě oba a mám dosud. Naši si nás nikdy moc nevšíkali. Furt něco řešili mezi sebou, ale jinak...vztahy mezi námi jsou v poho.. Mám ještě jednu sestru, hmmm.... ale s ní je teda ten vztah tak trochu horší.*

Ignorace v rodině

Ot: V čem horší?

R2: *Ona je vlastně ten důvod, proč jsem odešla z domu. Často jsme se hádaly. Má bohatého přítele a strašně na něho žárlí, myslela si, že jí ho chci přebrat.*

Ot: A když se hádáte, to je nevyhnutné, abys odešla z domova?

Nemyslíš, že to bylo příliš unáhlené řešení?

R2: *Nedalo se s ní už prostě vydržet. Musela jsem prostě pryč.*

Pryč s hádkami

Ot: Dobře, chápu a v kolika letech ses rozhodla odejít z domova?

R2: *Když mně bylo 19.*

Ot: A trávil jste spolu se sestrou v průběhu dětství a později nějak svůj volný čas?

R2: *No to vůbec! My jsme si fakt nikdy nerozuměly a lezly jsme si děsně na nervy.*

Vliv rodiny

Ot: Rodiče dělali při výchově mezi tebou a sestrou nějaké rozdíly?

R2: *No to si nemyslím... to ne...takový pocit jsem neměla nikdy. Moc si nás nevšíkali.*

Někdy o prázdninách nás strčili do tábora. Bydlely jsme tam každá jinde...ha, ha

Ot: Vzpomínáš si, měla jsi někdy svou partu, s kterou jsi všude chodila a kde ses dobře cítila?

Ta naše parta

R2: *No to jó, jasně že jsem měla. Bylo nás asi šest, čtyři kluci a dvě holky.*

Ot: Jaké jste provozovali činnosti a jak to na tebe působilo?

R2: *No scházeli jsme se denně, chodili jsme zábavy a taky do bytu toho jednoho kluka.*

Ot: Setkala ses v partě třeba s nějakou drogou nebo alkoholem?

R2: *No nějaký alkohol tam občas byl, dalo by se říct. Ale nic moc. No a heroin jsme taky okusili. Já to nechtěla napřed. Ale pak jsem se párkrát sjela a už to šlo.... a docela jsem do toho spadla, no. Asi za půl roku jsem pak musela brát prášky od bolesti, protože jinak to nešlo jako přestat. To mě pak bolelo všechno a byla to teda hrůza a děs. No jako pak se to podařilo a pak už jsem byla jako čistá.*

Táhnout za jeden provaz

Ot: Aha a jak to potom probíhalo s tím odchodem....odešla jsi tedy z domova a kde jsi vlastně bydlela?

R2: *Na ubytovně. Ale tu jsem za chvíli neměla z čeho platit. Pak mně kamarádka*

řekla o tomhle. Napřed jsem to tak nechtěla, ale peníze jsem potřebovala, tak co. A tak jsem do toho prostě šla, hmm...

Pryč z domova

Ot: Jaké to bylo? Myslím to poprvé, když ses setkala s prostitutí, když ses jí najednou účastnila?

R2: *Na začátku to bylo hodně divné. Vůbec se mi to nelíbilo. To teda fakt! Byl to totiž můj úplně první sex, úplně první! Bylo mi pak nanic. Časem jsem si pak nějak zvykla. Možná se mně to někdy i trochu zalíbilo. Jeden z mých prvních zákazníků byl na mě moc hodný.*

Kupoval mi pořád nějaké dárky, to se mně fakt líbilo a byl strašně milý. Chodí za mnou dodnes.

lásku

Hra na

První sex a za prachy

Ot: *Takže od té doby, co jsi odešla z domova, se živiš jen prostitucí?*

R2: *Jo, nó...přesně tak.*

Ot: **A nenapadlo tě někdy, že bys dělala něco jiného?**

R2: *Chtěla jsem... chtěla jsem něco jiného dělat, to víte že jo, ale práce není. Tak co s tím_ Musím platit ubytovnu a tak. A taky si ráda kupuju hezké věcičky. Všechno to moc stojí, no...*

Ot. **Vystudovala jsi nějakou školu?**

R2: *Jo mám...školu mám... to jo.... jsem vyučená čalounice.*

Řemeslo je „zlatý důl“

Ot: **A pracovat v tomto oboru by tě nebavilo?..... nebo nedá se sehnat taková práce? ...zajímala ses o to?**

R2: *Ále jo, bavila, ale práca není ta práce prostě, no..... už jsem se ptala všude možně. Vlastně jsem dělala hostesku, ale né moc dlouho. To bylo spíš příležitostně. Ale bylo za to málo. Ani mě to nějak moc netáhlo. Chtěla jsem dělat operátorku...myslim telefonní, to by se mi líbilo. ale tam mě nevzali.*

Ot: **Tvoje rodina ví o tom, že se živiš prostitucí?**

R2: *Jasně že ne... Oni by mě zabili.. Byla by to ostuda pro celou rodinu, to je jasné.*

Co na to ostatní?

Ot: **Ajak víš, že se to nedovědí?**

R2: *No oni bydlí v Otnicích. Tak jen doufám...no...snad to nepraskne ..ha ha*

Dávám si pozor, aby mě nikdo neviděl. Stávám vždy až na okraji, abych nebyla lidem nějak na očích....to víte, člověk nikdy neví, kdo vás zahlídne.

Ot: Vrátil jsem se ještě k tomu, co děláš. Jak dlouho jako prostitutka pracuješ, kolik míváš průměrně zákazníků a kolik si tak měsíčně vyděláš?

R2: *Jsem v tom už šest let...a zákazníků..., no jak- kdy. Někdy žádný a někdy třeba sedm.. A měsíčně? Když je lepší měsíc, tak asi 20 tisíc, jinak zhruba 15 tisíc.*

Tučná odměna

Ot. Pracuješ samostatně, nebo máš svého „pasáka“?

R2: *Sama na sebe. Už se mně pasáci nějakí i mockrát nabízeli, ale já to tak nechci. Z toho výdělku si skoro všechno vezmou a nechají mi jen pár kaček. Na to já teda kašlu, to já teda fakt nechci.*

Ot: Je to v něčem lepší mít „pasáka“?

R3: *No je to hlavně pro nás bezpečnější, máte ho furt za patama...takže...ale buzerace je to.*

Pásák - to je buzerace

Ot: Požíváš při práci alkohol, nebo drogy?

R2: *No alkohol se nalije vždycky, drogy né... s tím nechci nic mít.*

Alkohol na kuráž

Ot: Nemáš strach z pohlavních nemocí?

R2: *Na to se musí pamatovat...člověk se musí chránit vždycky a chlap musí poslechnout...(smích)*

Hlavně zdraví

Ot: A co přezdívka, máš nějakou, nebo používáš při práci své jméno?

R2: *Jéžiš, jasněže přezdívku, to by nešlo, jméno určitě né.*

V utajení

Ot: Dokázala bys mně říct, jak se cítíš, jako žena, jestli tě někdy přepadají myšlenky o tom, čím se živiš a že to není zrovna to, na co by žena mohla být hrdá?

R2: *No tak já vim, že to není nic moc. Raději na to ani moc nemyslím, a nikomu to hlavně neříkám. Řeknu, že pracuju jen tak někde brigádně... různě... co zrovna vyjde, jaká brigáda teda, no. Řeknu si, co mi zbývá, ne?*

Ot.: **Máš nějaké své vysněné představy... jaký je tvůj sen?**

R2: *Sen? Já už o ničem nesním...Ale jednou bych chtěla s tímto fakt skončit, mít chlapa, teda manžela myslím...(smích) a s ním děti a tak... a mít se prostě dobře. A taky jsem si půjčila nějaký prachy, tak to bych chtěla splatit brzy.*

Ach ty dluhy

Ot: **Co si představuješ pod pojmem mít se dobře?**

R2: *No jak říkám....mít svou rodinu, normální práci ... neobracet každou korunu...a ták...*

Už žádné šetření

Ot. **A poslední otázka - byla bys ochotná, pokud bys měla svou rodinu, pracovat za méně peněz než dosud při prostituci?**

R2: *Myslím, že jóó, když by vydělal taky manžel, tak by se to dalo. Lepší, než tohle. Ale zatím to jinak nejde. Musím to dělat.*

Proč se prodávám?

Tak já ti tedy přeju do brzké budoucnosti, aby se ti tvoje přání naplnilo, abys byla spokojená sama se sebou. Hodně spokojenosti.

PŘÍLOHA P IV: ROZHOVOR S RESPONDENTKOU Č. 3

Ot: Nebudete se zlobit? Nejprve se zeptám na váš věk.

R3: *To je v pořádku...mně je 28let.*

Ot: Máte děti?

R3: *Ano, mám jedno dítě.*

Ot: A co vaše rodina, kde jste vyrůstala, byly zde někdy drogy, alkohol a domácí násilí, vztahy, mohla byste k tomu něco říci?

R3: *Nó...to jsme doma nikdy neměli. Opravdu. Vím, že v rodinách jiných prostitutek to tak chodí, ale u nás to tak nebylo. Vztahy jsme dobré neměli, bylo dost konfliktů, naši spolu nevycházeli, táta seděl v jednom kuse v hospodě, matku občas proplesknul. Co vím, tak matka byla v jednom kuse znechucená životem, furt si ztěžovala, jak má těžký život...taková jako pesimistka.*

Matka

pesimistka

Ot: Máte sourozence?

R3: *Ano...mám staršího bratra.*

Ot: Stýkáte se někdy? Jaké byly a jsou mezi vámi vztahy?

R3: *No...stýkat se nestýkáme, on nežije v Česku. Ale ani si nějak moc nerozumíme, takže.... Ale dřív to bylo mezi námi v pohodě. Různíme se v názorech.*

Vztahy v rodině

Ot: A co rodiče, věnovali se Vám - jaké jsou Vaše vzpomínky na dětství?

R3: *Rodiče byli oba dost nemocní, otec byl poměrně brzy v invalidním, matka měla silnou cukrovku a plotýnky, špatně viděla...no...neměli to opravdu lehké. Otec zemřel, bylo mu 53. Peněz moc nikdy nebylo, ale žilo se skromně a byl takový klídek, jakoby pokora před nemocí.*

Dětství naruby

Ot: Jak jste v minulosti trávil volný čas, byla jste v nějaké partě?

R3: *Rodiče mně moc pozornosti nemohli dopřávat, měli velké zahradnictví a stále spoustu práce, museli jsme doma hodně pomáhat, i když to museli později stejně prodat. V žádné partě jsem, mám pocit, nikdy nebyla. Měla jsem jednu letitou kámošku, naše dobré přátelství trvá dodnes. Nejsem vyhraněná pro nějaké zájmy, občas jsme v zimě zašly na brusle. Mám ráda zvířata a s kámoškou jsme dříve cvičily psy.*

Ot: **Absolvovala jste nějakou školu nebo jste vyučená?**

R3: *Mám průmyslovku, s ročním odkladem, během mateřské jsem ji dodělala, později jsem si udělala ještě kurz vázání květin, a pak...později také řidičák. A to jsem moc ráda, že to mám.*

Ot: **Jaký je váš hlavní důvod k prostituci, proč jste se rozhodla právě pro tuto práci?**

R3: *Asi jako každá jiná ženská, která to udělá. Kvůli penězům. Když jsem nechtěně v devatenácti otěhotněla, přemýšlela jsem, kde vzít na všechno peníze. Práci jsem hledala, ale která ženská sama s dítětem má šanci? Peníze nebyly, přestávala jsem to zvládat. Občas jsem pomáhala vázat květiny, ale tohle na uživení opravdu není.*

Proč se prodávám?

Ot: **Jak jste se vlastně k prostituci dostala, a kolik let ji provozujete?**

R3: *Když jsem byla na mateřské, hledala jsem brigádu. Nic lukrativního jsem ale nenašla. Nechtěla jsem za pár šupů dělat operátorku nebo třeba roznášet letáky. Sehnala jsem pak občasnou práci v jednom baru. Byla to práce hlavně v noci...takže mi moc pomáhalo to, že jsme si s kamarádkou vzájemně hlídaly ratolesti... jinak bych se opravdu nechytala. Ale peníze nestačily. Při práci za barem mě jednou oslovil starší muž. Nabízel mi peníze za noc prožitou s ním na hotelu. Napřed jsem odmítla...no ale nedalo mi to vůbec klid. Sama jsem se mu pak ozvala na číslo, které mi tam nechal. A tak to vlastně začalo. Nabídek bylo časem povíc, napřed jsem si vybírala, později jsem přikývla stále častěji. Protože...no prostě potřeba peněz jaksi den ze dne jakoby stále rostla...Člověk si najednou začne uvědomovat, co všechno potřebuje a že těch peněz je potřeba čím dál víc, bylo to jako droga, no...a už takto dělám 5 roků.*

Ot: **Jaké byly ty začátky, když jste se setkala nově s prostitucí, když jste najednou měla dělat sex za peníze?**

Půjdu za prachy

R3: *Nebylo to jednoduché, napřed byli klienti různí, než se jejich - dá se říct – objem zúžil na to, s kým jsem byla schopná pracovat. Do té doby byl výdělek slabší, často jsem je poslala domů. Příště přišli tak, jak zněly požadavky.*

Ot: **Mohu se vás zeptat, kolik zákazníků za den přijmete a jaký je váš měsíční výdělek?**

R3: *Víc než tři - čtyři chlapi denně se nedají zvládnout ani psychicky, ani fyzicky.*

Na začátku vidíte ty peníze, máte velké oči. Ale pracovat ve dne v noci nevydržíte dýl než tři měsíce, jinak z toho úplně zcvoknete. A když se takto chce člověk žít a užít delší dobu, nesmíte se udržet. Dá se vydělat i sto tisíc, ale nedá se to dlouho vydržet. Při čtyřech klientech denně je výdělek cca 55tisíc po odečtení nákladů.

Rychlý prachy

Ot: **Pracujete pod nějakou přezdívkou?**

V utajení

R3: *To víte, že ano, jinak by to ani nešlo, musím si chránit záda...(smích).*

Ot: **Dáváte si někdy při práci alkohol?**

R3: *To ano, skoro pravidelně.*

Alkohol pracovním prostředkem

Ot: **Jak je to s vaším postojem ke zdraví, máte obavy z přenosu pohlavních chorob?**

R3: *No tak to víte, to se musí ohlídat, tady visí nad vámi ten meč, chráním se bez kompromisů.*

Hlavně zdraví

Ot: **Prozradíte klientovi své jméno, žádají vás o to?**

R3: *Nó...zeptají se, to ano, ale neříkám jim svoje jméno. Vždycky jim řeknu, jak mně můžou říkat. Většinou hned na začátku ...představím se v telefonu a on si to pak pamatuje.*

Pseudonym

Ot: **Poznáte na klientovi, zda byl spokojen či nikoli, dá Vám to nejevo například při placení nebo jinak?**

R3: No ...to víte, že by ti chlapi byli spokojenější, kdyby ten sex byl úplně podle jejich představ...jenže podmínky se musí dodržet. Pro mě je důležitý, že se mu líbím a vim, že zas přijde.

Spokojenost klienta

Ot: Ví o tom někdo z vašich známých a z vaší rodiny nebo přítel či manžel? Jak se před nimi cítíte a jak sama před sebou?

R3: *Oficiálně podnikám, takže kromě mojí mámy to neví nikdo. Máma je mi nejbližší, s životem se nepárá. Nechtěla bych zažít, aby se to dozvěděla dcera. Tu tíhu hanby bych neunesla. A přítel? Ten se tím žíví taky, takže ho to neobtěžuje. Ví, že klient přijde, dostane, co žádá, zaplatí a odejde. Není to o citech. Před okolím se to dá utajit jedině tehdy, když je člověk ve velkém městě a mění často působiště. Mám na mysli časté stěhování na jiný privát, než lidi zjistí, o co jde.*

Ot: Jak se cítíte jako žena, dcera, máma, partnerka, kamarádka?

R3: *Cítím se, jako normální žena, nijak špatně si nepřipadám, klienty si vybírám a udržuji ty na úrovni, přes mou práci si sama sebe vážím, je to můj boj. Jako máma jsem možná lepší než ty ostatní, o partnerovi jsem již mluvila, že nemá výhrady, neboť jsme vlastně kolegové. Kamarádi o tom určitě nevědí.*

Jsem lepší máma než ostatní

Ot: Vadí vám negativní pohled ostatních na tuto práci?

R3: *Vím to, že tahle práce je v očích všech pod úroveň, že se není rozhodně čím chlubit, snažím se na to raději nemyslet, snažím se být v pohodě, ale vždycky se to nedaří, občas přijde splín, že nejsem nikdo. Ale tak to chodí, to může mít každý...takové pocity, třeba i v lidmi kladně pojaté práci, záleží, jaký máte úspěch a jaké peníze...za práci myslím samozřejmě. No v tom horším případě vás to dokáže totálně degradovat.*

Co na to okolí?

Ot: Chtěla byste dělat teď nebo v budoucnu jinou práci a proč?

R3: *Nevím, možná až někdy.., zatím ale je pro mě důležitý takový příjem jaký je. Nezvykla bych si na nižší životní standard. Jsem spokojená, mám celkem klidný život a stejně jak je tomu při jiných povoláních, nesu zodpovědnost za všechno.*

Klídek a pohodlí

PŘÍLOHA P V: ROZHOVOR S RESPONDENTKOU Č: 4

Ot: Omlouvám se, úvodem vás požádám o informaci ohledně vašeho věku.

R4: *Ano, nevadí... bude mi 31.*

Ot: Zeptám se, zda máte děti.

R4: *Ano, mám 2 děti.*

Ot: Ráda bych se Vás zeptala, jak to bylo ve vaší rodině, zda se vyskytovaly u vás drogy, alkohol nebo domácí násilí?

R4: *No alkohol...vlastně občas i drogy a nějaký to domácí násilí byly. Opakovalo se to vždycky v určitých obdobích. Nějakou dobu byl klid, a ani nevím, jak to vždycky zase přišlo. Bylo to dost děsivý. Museli jsme se o všechno starat a všechno doma dělat...prostě všechno.*

Může za to alkohol?

Ot: *Jak to vše na vás působilo, chtěla jste to také někdy zkusit, nebo vám to bylo odporné?*

R4: *Jéžiš...zkusit?...to určitě ne. Nás to doma prudilo, nemohli jsme si dělat svoje, před kamarády jsme to raději tajili, říkali jsme, že naši jsou nemocní a musíme jim pomáhat.*

Ot: Měli jste vůbec nějaký volný čas, trochu svobody pro sebe?

R4: *Nó...já myslím, že role v tý naší rodině byly tak nějak domotaný. My jsme se spíš starali o rodiče., než ono o nás. Jediným snem však bylo... vypadnout už z tohoto domova.*

Dětství naruby

Ot: Zajímalo by mě, jak jste trávila svůj volný čas, pokud jste nějaký měla a co parta, zda vás ovlivnila přítomnost návykových látek ve vaší rodině?

R4: *No tak partu jsme samozřejmě měli, občas nám dávali najevo, že jsme tam něco jako vzácní hosté, nemohli jsme mezi kamarády chodit tolik, kolik bysme chtěli. Jinak...kromě toho... jsem taky kdysi nějakou chvíli hrála na střední závodně volejbal, měla jsem tu správnou výšku...(smích) ale po úraze jsem toho musela nechat.*

Ot: Zeptám se Vás, zda vás negativně ovlivnila přítomnost návykových látek ve Vaší rodině?

R4: *Drogy...o tom mluvím fakt nerada...nó...brala jsem je asi tak rok...teda konkrétně heroin, potom odvykací kúra, ale snažím se teď, aby se to nezvrtilo. Abstínuji. Jestli mě v tom ovlivnila rodina, to nevím. Bylo to, zkrátka a bohužel, kolem mě.*

Ta naše parta

Ot: Myslíte si, že drogy jsou s prostitucí provázané a že k této práci ženy přivádějí?

R4: *Nemyslím si, že by drogy k prostituci přímo patřily, ale určitá provázanost tady je, vím, že na poli prostituce se vyskytují poměrně často jak u klientů, tak u prostitutek.*

Ot: Jak dlouho tuto práci děláte, jaké k tomu máte důvody a jak jste se k ní dostala?

R4: *Dělám to fakt dlouho...7,5roku. A důvody? Jednoznačně peníze. A taky ta svoboda. Když se mi nechce, do práce prostě nejdu, zisky se dají vynahradiť jindy. Když jsem byla na škole...na vysoký teda, měla jsem čtyři stovky na týden. Pak jsem narazila na inzerát, kde chtěli tanečnici do klubu v centru Prahy. Tam jsem se seznámila se svými prvními klienty a začala vydělávat zajímavé peníze. Když jsem u prvního zákazníka uviděla v peněžence štos tisícovek, a v ruce držel jako nabídku pět kusů, moc mě přemlouvat nemusel....(smích). Taky se mi líbí, jak se mi někteří dvoří, jejich lichotky a srandičky a tak...*

Ot: Jakou roli při vaší práci hraje alkohol?

R4: *Alkohol při práci nevyklučuji, pokud je to klientovo přání, tak jej respektuji, co se táká mé osoby, určitě ho během práce nepotřebuji.*

Ot: Jaké to bylo, myslím to poprvé, když jste se setkala s prostitucí, když jste se jí najednou účastnila?

R4: *Pro mě to bylo těšení se na výdělek, byla to výzva, sen, jak si polepšit životní úroveň a zároveň očekávání obdivu od chlapů, co mají doma usedlou a znechucenou manželku.*

Půjdu za prachy

Ot: Včem spatřujete lepší životní úroveň?

R4: *V tom, že je příjemné nemuset stále počítat každou korunu, nemuset přemýšlet, co si můžu koupit na sebe a co ne, kam si mohu zajet, jak drahé a jak kvalitní jídlo si můžu vhodit do košíku, jaké můžu např. kupovat dárky blízkým, na jaké úrovni si můžu pořádit bydlení,.... a tak...*

Už žádné šetření

Ot: Můžeme to tedy chápat tak, že prostituce Vám přináší seberealizaci a sebevědomí a lepší životní styl?

R4: *Nó...ano...vlastně by se to tak dalo asi říct. Nebo spíš...jakoby šance nastartovat svůj samostatný mladý život...když není zrovna jiná náhradní a srovnatelná možnost.*

Start do života

Ot: **Když tedy prostitucí nastartujete vstup do života dospělého člověka na vyšší úrovni, je nutné další průběh života na úrovni i nadále podmiňovat provozováním prostituce?**

R4: *To je velmi individuální, závisí to určitě na přístupu každé ženy, jaké má požadavky, schopnosti dělat jinou práci, kolik má dětí, ...hmm.... a taky zda do rodiny přináší peníze sama nebo je tam více příjmů...a tak. Vliv této práce na životní styl a úroveň...aspoň, co se mě týká, o tom není pochyb.*

Životní úroveň

Ot: **Myslíte si, že v tomto ohledu hraje roli také věk ženy prostitutky? Jak je tomu např. u Vás?**

R4: *Věk může u žen, co se týká nutnosti provozování prostituce, rozhodovat...myslím si, např. v materiálních a jiných potřebách. Jiné potřeby má mladá a jiné starší prostitutka. Myslím si, že např. rozhodující rolí je i věk jejich dětí, z toho vychází ta různost jejich potřeb... no... a představy o životě...taková ta náročnost nebo skromnost...každý to má trochu jinak.*

Ot: **Povíte mně něco o Vaší práci, jaká je Vaše klientela, jaký je Váš měsíční příjem a cena za Vaše služby?**

R4: *Co se týká cen, jsou všude podobný. Rozdíl jsou....hmm... záleží to od toho, jestli jde o ulici nebo privát, nebo návštěvu klienta u něho doma či doprovod někam třeba do zahraničí a to na více dnů. Např. soulož na privatě stojí cca 1200Kč, u klienta doma, když si mě objedná po telefonu, platí mně cca 3500Kč a k tomu náklady na cestovný.*

Rychlý výdělek

Ot: **Zajímalo by mě, jaké klienty přijímáte nejraději a jaké třeba nechcete.**

Odmítnete někdy někoho s riskem, že nebudete mít výdělek?

R4: *To je různé. Třeba zanedbávání manželé, kterým manželka sex upírá, nebo jim ho dává jen za odměnu, ...ženský jsou různý...teda ty manželky... (smích). Některým chlapům prostě nestačí jen sex s manželkou. Mívám klienty dlouhodobě zadané, kterým jde jen o občasné zpestření a někdy i nezadané, co potřebují od nás něco jako školu....(smích). Nebo*

obchodáci, co přijedou do města, mají jednání a večer, aby se nenudili...nejde vždy o sex, někdy poskytují společnost, povídání. Potrpím si na stálé klienty.

Stálí klienti

Ot: No a odmítnete někoho tedy? Stalo se Vám to už někdy? Vzpomenete si třeba na nějakou příhodu?

R4: *No tak to víte, že se mi to už stalo...nějak jsem to tenkrát neodhadla, bylo to tak nějak na začátku...teda... když jsem s tím začínala a moc jsem neuměla odhadnout lidi. Nevěděla jsem, jestli to jsou v telefonu žertíky, nebo je v tom nějaká sázka, nebo je ten chlap úplněj idiot. Tenkrát mi záleželo na tom, abych měla hlavně výplatu. Ale také jsem měla děsný strach. Nikdo o vás neví, nikomu se nezpovídáte, takže si ani nikam nezavoláte o pomoc.*

Tak zase příště

Ot: Podle čeho se orientujete v tom, jaký je to člověk a zda ho máte přijat nebo ne?

R4: *No já si klienty vybírám na základě inzerátu, teda hlavně podle jejich odpovědí. To je moje vodítko. Vnímám hlas, vyjadřování, požadavky.... co chce, zda je možné mu vyhovět, zda souhlasí s cenou...no... a pak se s ním sejdu na privátě, nebo někdy v hotelu, když je to jeho přání. Pokud obtěžuje...třeba že posílá obnažené fotky a různé jiné exhibicionistické nápady a výmysly, rychle vycouvám. Nejraději mám stálé klienty, protože to oba víme, co očekávat.*

Zkušenosti s profesí

Ot: Máte nějakou zajímavou příhodu, nebo měla jste někdy netradičního klienta?

R4: *Párkrát jsem měla klienta, co mu bylo třeba přes dvacet a ještě to nikdy nedělal, tak přišel, aby nevypadal před holkou divně...(smích)...Takže je to pestré.*

Ot: Bojíte se pohlavních chorob, máte strach z jejich přenosu?

R4: *Na to si dávám velký pozor, navštěvuji pravidelně gynekologa a chráním se při práci úplně maximálně... tedy ochranou a vyloučením jistých hygienicky nebezpečných pracovních technik.*

Hlavně zdraví

Ot: Pracujete pod nějakou přezdívkou?

R4: *Určitě. Svě jméno zásadně nepoužívám. Na to jsou klienti zvyklí.*

Pracovní pseudonym

Ot: Vědí o vaší práci rodina či přátelé?

R4: *Ne, nikdo o tom neví. Že to není reprezentativní práce, to vím. Je nemyslitelný, abych se o tom s někým bavila. Bála bych se i o své blízké a přátele, co by si o mně mysleli, jak by mě najednou brali. Propadla bych se hanbou, kdyby se to někdo dozvěděl, ale doufám i věřím, že naštěstí nemá ani jak...(smích)*

Nikdo se nic nedozví

Neztratit své přátele

Ot: **Jak se cítíte jako žena, dcera, matka, partnerka či kamarádka při této práci?**

R4: *Jako žena se cítím sexy, užívám si hezkých mužů, užívám si toho, že se jim líbím, a ty ostatní- méně hezké- si v duchu při práci nahrazuji někým jiným. Jako matka, partnerka či dcera úplně normálně, vždyť to nikdo neví...moje kamarádka dělá to stejný, tak se podporujem a taky si dáváme rady a předáváme zkušenosti...a to je taky d*

Jsem přitažlivá

Nezklamat své děti

Ot: **Jste spokojená se svou prací, sama se sebou, nebo máte v plánu dělat jinou práci?**

R4: *Já to beru prostě tak, že sex mám ráda a peníze potřebuji, myslím, že je výhodné to spojit. Já si neztěžuji a muži taktéž...(smích) aspoň na chvíli nám to zajistí kvalitnější život. Určitě chci jednou opravdovou lásku a rodinu... prozatím to nemám, tak si užívám aspoň dostatek sexu. Je to oboustranně dobrovolné, nikomu to neškodí.*

Sex plnými doušky

Top styl mého života

Ot: **Kdy byste s tím chtěla skončit? Myslíte, že byste se k tomu chtěla někdy vrátit?**

R4: *Je to práce pouze dočasná, myslím na to, že to není napořád... určitě chci dělat později něco jiné. No...a jestli bych se k tomu vrátila?...tak to fakt teď nedokážu posoudit, je mi jasné, že by znělo líp, kdybych řekla, že ne...(smích),...ale člověk nikdy neví...nevím, co kdy budu muset udělat. Teď jsem hlavně pánem svého času a svých finančních příjmů. Ve výhledu se musí počítat s odchodem z branže... no a myšlenky na jinou práci - ty přepadají často, člověk má takové chvíle, kdy si říká, že už by s tím praštil...(smích)*

Hra na lásku

Jsem pánem svého času

PŘÍLOHA PVI: ROZHOVOR S RESPONDENTKOU Č. 5

Ot: Zeptám se vás nejdříve, jaký je váš věk, zda jste vdaná a máte-li děti?

R5: *Jsem vdaná, děti nemám, tedy doufám, že zatím(smích) a je mně 34 let.*

Ot: Můžete se rozpomenout na vaši rodinu, jak na vás působili rodiče či sourozenci, např. zda s vámi trávili hodně času, nebo vůbec žádný, atp.?

R5: *Žila jsem v rodině, kde ty vztahy nebyly nic moc, ani nevím, proč se naši nikdy nerozvedli. Připadalo mi, že si každý dělal, co chtěl, taková ta lhostejnost, nezájem...prostě každý si šel jen za svým úspěchem.*

Vzory z okolí

Ot: Jak jste v minulosti trávila svůj volný čas, měla jsi někdy svou partu, setkala jste se v partě nebo jinde také s drogami či alkoholem?

R5: *V dětství a mládí jsem měla spoustu kamarádek, tak to bylo vždycky.... spolu jsme se svěřovaly se svými problémy navzájem, co jsme měly doma. To bylo příjemné, utěšující, že ta druhá to taky neměla dvakrát růžově...hmm... rodiče byli dost bohatí, peníze nikdy nechyběly, měla jsem vždycky všechno. Teda zapoměla jsem říct, že jsem byla sama, teda neměla jsem sourozence. No á.... naši mi přesto, že peníze nechyběly, nechtěli dovolit krasobruslení. Na tréninky své kamarádky jsem se chodila jen smutně koukat. Na to se špatně vzpomíná....no a pak později jsem měla ženatého přítele, se kterým jsem otěhotněla, donutil mě k interrupci. Pak mě nechal. Ptáte se na drogy,...drogy ani alkohol, to ne...to u nás nebylo.*

Vliv rodiny

Ot: Vystudovala jste nějakou školu nebo jste se vyučila?

R5: *ano...studovala jsem...mám soukromou jazykovou školu. S tím jsem spokojená, protože znát řeči, je moc důležité a taky často výhodné.*

Ot: Jaký byl Váš kontakt s 1. klientem - kolik Vám bylo let a jaké byly např. Vaše emoce, měla jste strach, trému, nebo jste cítila lhostejnost? Jak to tedy poprvé bylo?

R5: *hmm...(smích)...asi žádná z nás by neřekla, že se na první schůzku a první sex s klientem těšila...to je jisté – byla tréma, nedůvěra, nejistota, napětí...očekáváte to nejhorší*

a namlouváte si, jak bude hezký, voňavý a přitažlivý, a skoro se modlíte, jen aby to nebylo opačně! Znáte už jeho hlas z telefonu a to je jediné, podle čeho byste si při troše fantazie troufla vytvořit si o něm obrázek. Zároveň to bylo vzrušující, takový ten adrenalin v tom určitě byl...(smích). Jsou muži, u kterých si přeji, aby se mi vraceli...jakési vzájemné obohacení.

Tak zase příště

Ot: Jak dlouho tuto práci děláte, kdo nebo co byl (o) u vás důvodem začít s prostitucí?

R5: Prostituce mě živí už 9 let a neumím si to už ani představit jinak. Asi v tom bylo tak trochu trucu. I když, jak říkám, jsem z celkem dobře situované rodiny, nechtěla jsem si tam brát peníze. Chtěla jsem to prostě zkusit – víte přece, jak přemýšlí člověk v tom věku...odejít od rodičů a postavit se na vlastní nohy. Takže já mám takový podivný sen, to určitě nepochopíte jako žena....(smích)...htěla bych založit vlastní erotický klub. Můj vztah k sexu byl totiž vždycky pozitivní, a co se týká mojí práce, nemám s tím tedy absolutně žádný morální problém.

Perníže na ruku

Ot: Jaký je pro vás tedy hlavní důvod k prostituci?

R5: Chtěla bych žít líp než ti ostatní, asi proto, že jsem tak byla vychovaná a jsem na to zvyklá. Takže jednoznačně.... finanční potřeba....hmm.... seberealizace v budoucím podnikatelském životě a taky...taky samozřejmě zajištění vlastní rodiny. To je pro mě důležité.

Zabezpečit rodinu

Ot: Jak jste spokojená s ohodnocením své práce, jaký byl váš největší měsíční příjem, mohla byste uvést příklad?

R5: Jsem naprosto spokojená, nikde bych tolik nevydělalala. A příklad?...několikadenní doprovod klienta do Číny.... vydělala jsem skoro půl milionu.

Jsem v balíku

Ot: Existuje něco, co se vám na tomto způsobu obživy líbí?

R5: Kdysi jsem tohle odsuzovala, nechápala jsem, jak se může někdo tímto způsobem živit.

Prostitutky, bezdomovce a feřáky jsem házela do jednoho pytle. A dnes...dnes je to můj chleba.

Budete se divit, ale na mojí práci jsou opravdu momenty, které mi imponují. Nejenže dostanete za práci zapláceno hned a tolik, kolik chcete. Líbí se mi např., že se mi stále vracejí klienti, kteří jsou na úrovni a jsou spokojeni s mými službami. Považuji to za úspěch. Líbí se mi, že ne vždy je kontakt s nimi pouze o sexu, muži jsou vděční za naslouchání, pochopení a uznání, kterého se jim doma nedostává. Líbí se mi moje příjmy, moje soukromí, které si přísně udržuji, a pro které jsem se tolik bránila poskytnout vám rozhovor.

Spokojení klienti

Proč se prodávám?

Ot: Co vaše okolí, známí, rodina, přítel a kamarádi vědí o tom, že se živíte prostitucí?

R5: *Hmm...jak říkám, potrpím si na soukromí, takže před okolím se snažím vše maximálně utajit.*

Lidé všechno rádi zveličují, nafukují....a tak nechci, aby se o mně vědělo a hovořilo, moje blízké by to mohlo i zranit. Přátelé už by pak asi žádní ani nebyli. Umím dobře německy, oficiálně prezentuji svou práci jako překladatelskou činnost s pobyty v zahraničí. Na tom, co dělám, nevidím nic zlého, peníze, kterými mě někdo odmění, nedávám ani za drogy ani jiný hnus.

Kamufláž

Ot: Dokázala byste mně říct, jak se cítíte, jako žena, dcera, kamarádka, partnerka, když prostitute není zrovna to, na co by žena mohla být hrdá?

R5: *Nepřipouštím si ten hrozný název prostitutka, jsem pracovnice v erotice, což mně ulehčuje zvládat postoje druhých i pochyby, které se snad občas objeví u každé z nás. Někdy se mně vkrade myšlenka, že jsem vlastně jakési zboží, ale snažím se nepřipouštět si do hlavy něco takového.*

Kdo vlastně jsem?

Ot: Jak dlouho se živíte jako prostitutka, chtěla byste v budoucnu v této práci pokračovat, nebo naopak - byste ji chtěla ukončit a proč?

R5: *U prostituce jsem 4 roky... o jiné práci určitě nepřemýšlím, na tu jsem moc líná (smích)...člověk si na stálý přísun pěkných peněz zvykne velice rychle a je těžké to najednou nemít. Někdy, když se daří, vydělám i dvanáct tisíc denně. Nevím o žádné jiné práci, která by mně toto umožnila. Budu spokojená, když to vyjde a podaří se mi provozovat vlastní erotický klub.*

Top styl mého života

